Cumhuriyet Halk Fırkası umumî kongresinin 9 mayısta Ankarada toplanması kararlaştırıldı.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu Mahmut SOYDAN

İngiliz Nazırı Con Simon bu ayın 7 sinde Berlinde bulunacaktır. Moskova seyahatinden şimdilik vazgeçilmiştir.

FIATI 5 KURUŞTUR. | 10 uncu sene No. 3257 | PAZARTESI 4 MART 1935 | Tel: { Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319 İdare ve Matbaa: 24310

Yunan Âsileri Giridi Ele Geçirdiler

Tayyareler âsileri bombardıman etti, bir geminin battığı üç tayyarenin hasara uğradığı bildiriliyor

Venizelos isyana iştirak etmiştir

Tayyarelerden atılan bir bomba âsi Averof zırhlısının üzerinde patladı, gemi hasara uğradı

Yunanistandaki Vaziyet hülasası

- Asiler kaçarken Perama kasabasını topa tuttular
- Tayyarelerle âsi gemiler arasındaki muharebeler Hidra adası üzerinde oldu
- Deniz İşleri Bakanı Hacı Kiryako istifa etti yerine Sofokl Düsmanis geçti
- Bay Maksimos istifa etti
- Dış Bakanlık işini Bay Çaldaris üzerine aldı
- Kanda bulunan Plâstiras memleketin yarısı isyan halindedir, eğer çağırırlarsa memlekete giderim diyor
- Ekseriyeti Venizelist azalardan olan âyan meclisi dağıtıldı

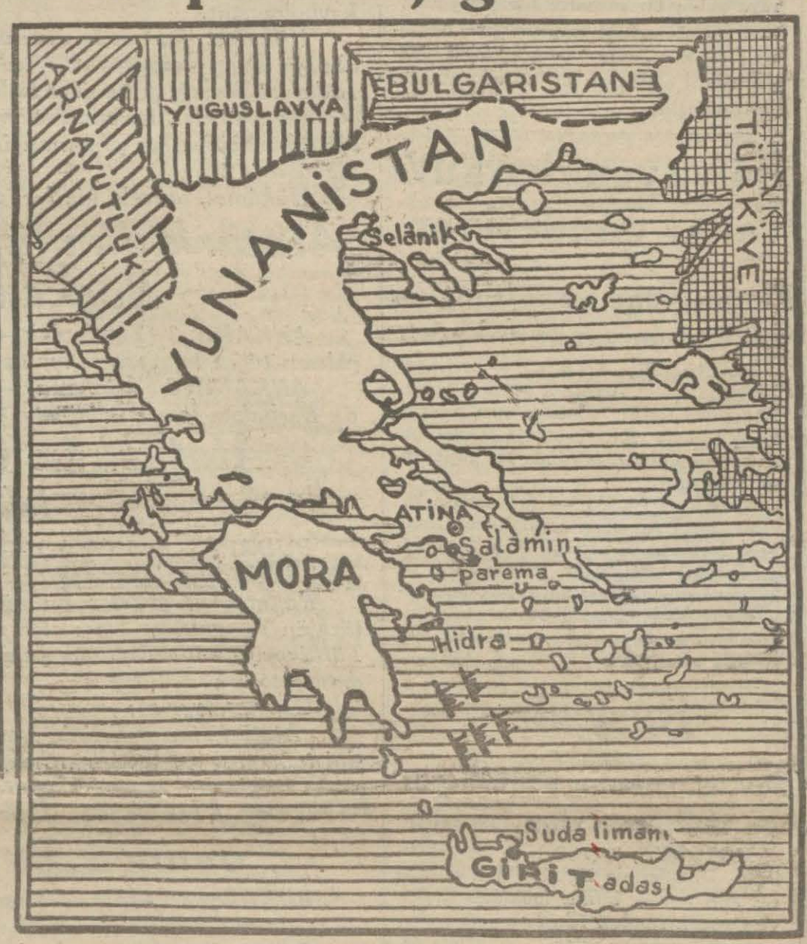

Yunanistan ve adaları gösterir harita

(Bu haritada topa tutulan Solamin limanını, Parenna kasabasını, tayyarelerle gemiler arasındaki muharebenin vuku bulduğu Hidra adasını ve asilerin Giritte son iltica ettikleri Şuda limanını görüyorsunuz)

Iki gün içinde Olan hâdiseler

- Selânik âyan azaları ve Meb'usları tevkif edildi
- General Plâstiras Atinadaki harekâtı idare etemektedir.
- Elli kadar mühim kimse tevkif edilmiştir, bunlar arasında Papanastasiu da vardır.
- Asiler Giritte Suda limanına varmışlar Girit valisini tevkif etmişler ve telsiz istasyonlarını ele geçirmişlerdir.
- Atinada yeni divanı harpler kurulmuş ve faaliyete geçmişlerdir
- Yunanistandaki bütün Venizelist gazeteler kapatılmıştır

Tevkif edilen B. Papanastasyu

ATINA, 3 (A.A.) — Reuter ajansı muhabirinden:

Haber alındığına göre, Bay Venizelos, asilere taraftar olduğunu söylemiştir. Perama tersanesine karşı yapılan ve isyan hareketinin en şiddetlisini teşkil eden taarruz esnasında, (Averof) zırhlısındaki asiler, amiral Demestichas tarafından idare edilen asiler almak üzere flikalar göndermişlerdir.

İsyana iştirâk etmiyen zabitler, muhtelif sahte bahanelerle vazifeleri başından uzaklaştırıldıkları gibi, asileri tevkife teşebbüs edenler de zincire vurulmuşlardır.

Asiler, (Helli) harp gemisi ile 3 torpito muhribini zaptettikten sonra, kara istihkâmları toplarının menzilinden uzaklaşmak için çalışmışlar ve sahil bataryalarının tesirsiz ateşine topla mukabele ederek, Perama kasabasını büyük hasara uğratmışlardır.

Efzunlar kışlasında

Atinada en ciddî muharebe, Efzonların kışlasında cereyan etmiştir. Burada asi bir taburu, bulunduğu mevziden söküp atmak için 4 bölükle iki zırhlı otomobil gönderilmiştir.

Asi tabur, kendisine gönderilen ultimatoma şiddetli bir tüfek ateşi ile mukabele etmiş ve mermi yağmurundan iki zabit yaralanmıştır.

Hükûmet Efzon kışlalarının bombardıman edilmesini emretmiştir. Tüfek ve mitralyözle mukabele eden asiler üzerine ateş edebilmek için, sevkulceyş noktalarile, Jüpiter mabe-

İnkılâb dersleri
Bay Yusuf Kemal'in
Bugün 5 inci sahifede

Bir sınıf Yunan ihtiyat bahriye efradı seferber edilmiştir

Hükûmet kara ordusunun iki sınıfını silâh altına almıya hazırdır

LONDRA, 3 (A.A.) — Atinadan Röyter ajansına bildirildiğine göre 1932 sınıfına mensup ihtiyat bahriye efradı, seferber edilmiştir. Hükûmet icabında, kara ordusunun iki sınıfını silâh altına almaya hazırdır. Asiler Girit Umum Valisi B. Aposkitisi tevkif etmişler ve telsiz istasyonlarını işgal eylemişlerdir.

Kanlı isyan hareketine iştirak ettiği haber verilen B. Venizelos

B. Maksimos istifa etti

ATİNA, 3 (A. A.) — Dışarı İşleri Bakanı Bay Maksimos iştifa etmiştir. Hariciye Bakanlığını Başbakan Bay Çaldaris deruhte eylemiştir. Hükûmet, millete hitaben bir beyanname neşrederek isyanı her türlü vasıtalara başvurarak tenkil edeceğini ilân etmiştir.

Venizelosun evinde neler bulundu

ATİNA, 3 (A. A.) — Evvelki gün âsiler tarafından öldürülmüş olan bahriye zabiti Siocosun cenazesi, hükûmet erkânının ve muazzam bir halk kütlesinin iştirak ettiği büyük merasimle icra edilmiştir.. B. Venizelosun ikametgâhında taharriyat icra edilmiş, bir çok tüfeklerle, humbaralar, fişek ve kendisini ittihama medar olacak bir çok mektuplar bulunmuştur.

di ve Akropol hükûmet kuvvetleri tarafından işgal edilmiştir. Muharebe, dört saat sürmüştür.

Asiler beyaz bayrak çektiler

Nihayet hükûmete taraftar piyade kıtaları, süngü takarak hücum etmişlerdir. Bunun üzerine asiler beyaz bayrak çekmişlerdir.

Hükûmet, esir edilen asileri pazartesi muhakeme edecek olan divanı harp azalarını dün akşam tayin etmiştir.

Tayyarelerle bombardıman

Asi harp gemilerini bombardıman eden hava filosu kumandanı, asiler elindeki bir muhribin, görünüşe göre, hasara uğradığını beyan etmiştir.

Hükûmet, bugün ellerindeki gemileri iade etmedikleri takdirde, asilerin hava kuvvetleri tarafından şiddetli bombardıman edileceğini ilân etmiştir.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Başbakan Bay Çaldaris

Atatürk'ün Kamuya dilekleri

ANKARA, 3 (A.A.) — Riyaseticumhur Kâtibi Umumiliğinden gönderilmiştir:

Yurdun her yanından, Kamutanlardan, türlü kurum ve orunlardan, yeni seçim devresi için de, kamutayca Cumurluk Başkanlığına seçilmemi kutlayan bir çok tel yazıları aldım. Bana karşı gösterilen bu pek değerli bağlılıktan çok duygulandım. Kamuya derin sevgi ve esenlik dileklerimi sunar, yüksek yurdumuz için sonsuz yücelikler dilerim.

Kamâl ATATÜRK

İngiliz lirası

Borsada 7 kuruş Birden düştü

Alınan telgraflarda sukutun durmadığı bildiriliyor

Ingiliz lirasının Londra borsasında en aşağı piyasasına düşmesi, şehrimiz malî borsasında da mühim akisler bırakmıştır.

Bir hayli zamandan beri istikrarlı görünen ve (605 - 608) kuruş arasında muamele gören Ingiliz lirası, son hafta zarfında bizim borsada da hafif düşük-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

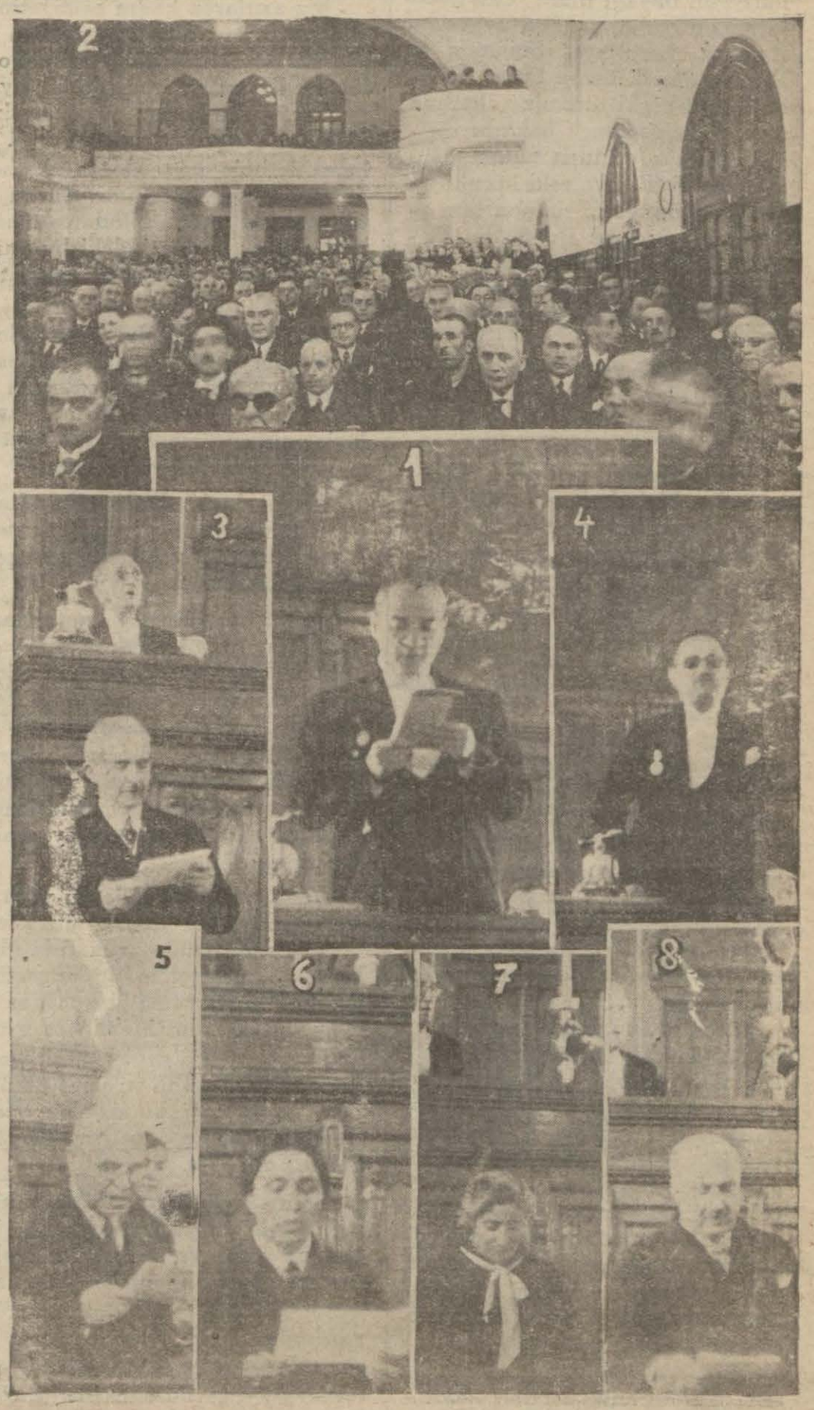

Beşinci Büyük Millet Meclisin in açılmasma, Reisicumhur seçiminin tazelenmesine, saylavların and içmelerine ait tarihî toplantının intibalarından: *(1) Atatürk and veriyor — (2) Beşinci Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısı — (3) İsmet İnönü and ediyor — (4) Yeni Başkan Bay Abdülhalik teşekkür ediyor — (5) Bay Ali Çetinkaya — (6-7) — kadın saylavlar — (8) Bay Recep Peker and içiyorlar...*

Büyük fırka kongresi 9 mayısta toplanacaktır

Bütçenin Nisan sonlarında mecliste görüşülmesine başlanacak. Mülhak bütçeler

ANKARA, 3 (Telefonla) — Büyük Fırka kongresinin 9 mayısta toplanması kararlaştırılmıştır. Bu münasebetle bu sene bütçe müzake-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

TAN

(MILLIYET), (TAN) ismile, yakında memleketin haber, yazı, teknik bakımlarından en ileri gazetesi halinde çıkmak için hazırlanmaktadır.

TAN

Haberlerine inanacağınız,
Şeklini seveceğiniz,
Kendisini benimsiyeceğiniz,

OZU SOZUNE UYGUN, SIZE VE MEMLEKETE LAYIK BIR GUNDELIK HALINDE ÇIKACAKTIR

Içtimaî bahisler

Yazan: Ağaoğlu Ahmed

Yeni Kurultay

Yeni kurultayla eski kurultaylar arasında esaslı bir ayrılık vardır: Bu ayrılık kurultayın ta bünyesinde yapılmış olan değişiklikten doğuyor. Yeni kurultay cumhuriyetin dayağı olan esas yasalarımızın ruhuna daha uygundur. Bu yasa kurultayı, budunun ta kendisi olmak üzere tanır: Halbuki eski seçki türemiz kadına seçmek ve seçilmek hakkını vermediğinden, eskiden budun temsili tam değildi ve eski kurultaylar esas türemizin ruhuna tam olarak uymuyordu. Bugün bu eksiklik kaldırılmıştır. Kadın yeni kurultayın hem seçkisine karışmış ve hem de kendisi kurultayda yer almıştır.

Bu suretle yeni kurultay, gerek kaynağı olan seçki itibarile ve gerek kurumu itibarile budunun tam temsili olmuştur!

Bu bakımdan medenî uluslar arasında bizimle bugün boy ölçecek pek azı vardır. İskandinavya ulusları, İngiltere, Amerika bir yana, kalan ulusların hiç birisinin budun kurultayında kadın yoktur. Kadın saylavlarının sayısı bakımından ise, biz İskandinavya ve İngiltere ve Amerikanın üstüne bile geçtik!

Kurum bakımından böyle olduğu gibi, salâhiyetler bakımından da bizim kurultay bütün kurultayların üstündedir.

Vakıa İngilizler: «Bizim parlâmentomuz kadını erkek, erkeği kadın yapmaktan başka her şeyi yapabilir!» derler. Fakat doğrusu şudur ki yasa bakımından bizim kurultay, İngiliz kurultayının da üstündedir.

Milletin ta kendisi olduğundan bizim kurultay bütün hükümranlık salâhiyetlerini taşır. Savaşa karar vermek, barış yapmak, başka uluslar ile mukavele, muahede yapmak, ölüm cezalarını yerine getirmek, umumî af yapmak, bütçeyi red veya kabul etmek, Cumhur başbuğunu seçmek, çağırılmaksızın toplanmak, kabineyi ve yahut ayrı ayrı vekilleri düşürmek ve yahut yerlerinde tutmak, istediği zaman hesap sormak, yüksek mahkemeye göndermek, kısası bütün hükümranlık hakları kayıtsız ve şartsız onun elindedir!

Bu kadar yüksek ve dolgun vazifeler yüklenmiş olan bir kurultayda iş görmenin ve hareket edebilmenin ne kadar ağır ve mesuliyetli olduğunu herkes kolaylıkla kestirebilir.

Şimdi bizim için merak edilecek mesele budunun ikinci yarısını tutan kadınlığın kurultayda temsili, kurultay üzerine ne gibi tesirler yapabilmesidir.

Seçilmiş olan kadın saylavlarının toplu olarak irfan seviyeleri, arkadaşları erkeklerinkinden aşağı değildir. Toplu olarak denilebilir ki, bizim kurultayımızın irfan seviyesi, budunun irfan seviyesine nisbeten oldukça yüksektir! Hiç bir ulusun kurultayında okumuşlara bizimki kadar yer verilmemiştir. Askerlikten başlıyarak mühendisliğe, avukatlığa, muallimliğe, doktorluğa, edebiyata, şiire, ince sanatlara kadar, her meslek orada oldukça temsil edilmiştir.

Kadın saylavları da bu hususta erkeklerden geri kalmamaktadırlar. Bunların bir çokları yüksek veya orta tahsil görmüşlerdir. Bazıları hattâ Avrupada tahsillerini tamamlamışlardır. Binaenaleyh bunlar, erkek arkadaşları ile birlikte çalışmak için hazırlanmış sayılabilirler.

Şüphesizdir ki başlangıçlarda, bunlar biraz sıkılacaklar, çekinecekler ki pek tabiîdir. Fakat gitgide alışıp, müzakerelere, encümenlerin çalışmalarına, karışacaklardır. Ve işte o zamandır ki bunların tesirleri kendisini gösterecektir!

Bu tesirlerden bazılarını şimdiden bile tahmin etmek mümkündür: Her cemiyette olduğu gibi, kadının bulunuşu erkek için hiç şüphe yoktur ki yumuşaltıcı bir âmil olacaktır. Erkekler tavır ve hareketlerine, sözlerine, konuşmalarına daha ziyade dikkat ederek, ihtiyatlı olurlar, lâubaliliğe yer vermemeğe çalışırlar!

Sonra ne de olsa erkek biraz hesaplı kitaplı söyler, hareket eder. Kadın ise hesap kitaba kendisini pek vermez, düşündüğünü hissettiğini söylemekten hâz alır! Erkekte akıl, kadında kalb hâkimdir.

Biz asırlarca kadın cemiyetinden mahrum olduğumuz için insan hareketlerinin kaynakları olan bu iki unsur arasında bir uygunluk, bir anlaşma yapamadık. Halbuki bir çok yerlerde ve bilhassa içtimaî meselelerde kalbe de yer vermek elzemdir. Tâ kurultayımıza kadar sokulmuş olan kadın Türk cemaatindeki bu muvazenesizliği kaldırmağa namzettir.

Daha sonra, benim müşahedelerime göre, Türk kadını vazifesine daha bağlı ve daha çalışkandır. Bunun için, Türk kadın saylavlarının encümenlerde ciddiyetle çalışacaklarına inanıyorum.

Binaenaleyh kadının kurultaya girmesini ben çok hayırlı ve faydalı bir başlangıç olmak üzere telâkki ederim.

Fakat burada dahi unutmamalıdır ki kadın ve erkek her ikisi de ayni muhitin yetiştirdiği, ayni içtimaî, ruhî ve tarihî âmillerin ötedenberi besleye besleye çıkardığı unsurlardır. Kadın erkek bunların gösterebilecekleri meziyetler beherinin ayrı ayrı taşıdıkları kabiliyet, iktidar ve seciyeye bağlı bir meseledir.

Çalışmak, ileriye doğru yürümek için temel yasalarımız saylavlarımızın önüne yukarıda da kaydedildiği veçhile hiç bir memleketin gösteremediği geniş sahalar açmaktadır. Memleketin mukadderatı, açılıp genişlemesi, maddî ve manevî refah ve şeref ülkülerine kavuşması, bu sahalar üzerinde durmadan çalışmakla tahakkuk edebilir.

Sonra gene unutmamalıdır ki, her memlekette, kurultay budun için bir talim ve terbiye âmili olmuştur. Budunun şuurlaşmasına, kendi benliğini anlamasına çok yardım etmiştir. Kurultayda geçen müzakereler, memleket hayatının şu veya bu cihetine ait olduğundan, bilgili saylavlar tarafından ortaya koyulan fikirler ve mütalealar, halkı ulus hayatı hakkında tenvir eder, halka bilmediklerini öğretir, ve bu suretle halk seviyesinin yükselmesine medar olur.

Kadın üyeleri ile de tamamlanmış olan Yeni Kurultaymızdan bütün bu erdemlerin tahakkukunu beklemek hakkımızdır zannederim.

Ağaoğlu AHMED

Arabistanda Osmanlı imparatorluğu nasıl yıkıldı isimli tarihî tefrikamız bugün beşinci sayfamızdadır.

Ücretle çalışan Muallimler

Kültür Bakanlığı bir proje hazırladı

ANKARA, 3 (Telefonla, — Kültür Bakanlığı ücretle çalıştırılmakta olan erkek mektepleri muallimlerinin teşkilât, idare ve maaşları hakkında bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu projeye göre ücretle çalışan erkek mektepleri muallimleri maaşa alınacaklar ve sanat muallimleri, umumî malûmat muallimleri, yardımcı dersler muallimleri olmak üzere üç sınıfa ayrılacaklardır.

Bu sınıflara mensup olan muallimlerden her birinin mesleğe girmesi, ilerlemesi, derece ve maaşlarını enine boyuna gözden geçirilmek suretile birer hüküm halinde projeye konulmuştur. Bugünkü günde çalıştırılmakta olan muallimler ne suretle maaşa geçirilecekleri bakımından projede meslek kıdemine göre mensup oldukları muallim zümresine iki kısma ayrılmışlardır. Bu muallimlere kıdem ve ehliyetleri gözönünde bulundurularak aldıkları ücretlerin tekabül ettiği maaştan daha yüksek maaş verilecektir.

Yeni derecelerile alacakları maaş, ücretlerinden fazla olan muallimler kıdem ve ehliyetlerinden istifade edemezlerse terfi edebilmek için kanunî müddeti bekliyeceklerdir.

Fındık piyasası

TRABZON, 3 (A.A.) — Kabuklu fındık 22 - 23, iç fındık 47 - 50 kuruştur. Martın 15 inden sonra fiatların yükseleceği umudu kuvvetlidir. 934 mahsulünden elde stok olarak âzamî bir buçuk milyon kilo kabuklu mal mevcuttur. Rençber kadınlı erkekli tarlalarında çapa ile meşguldür.

Tütün kaçakçıları

MUENSTER, 3 (A.A.) — Seneler denberi Felemenk hududunda tütün kaçakçılığı yapmakta olan 341 kişi bugün cem'an yekûn 23 sene hapse ve otuz beş milyon mark para cezası vermeğe mahkûm edilmişlerdir.

HARİCİ HABERLER

Romanyada

Ordunun techizi İçin çalışıyor

Başbakan B. Tatareskonun verdiği izahat

BUKREŞ, 3 (A.A.) — Rador Ajansından: Başbakan B. Tataresko, mebusan ve âyan meclisleri ulusal müdafaa komisyonlarının müşterek bir toplantısında beyanatta bulunarak ordunun teçhizi için Skoda firmasile aktedilen mukavele hakkında tafsilâtlı izahat vermiştir.

Başbakan istifadeli bir mukavelenin tahakkuku için Çekoslovak hükûmeti ve bilhassa B. Benes tarafından yapılan mu zaheretten dolayı teşekkürlerini ifade ettikten sonra, eski ulusal köylü fırkası bakanlarından B. Madgearu'nun bazı itirazlarına cevap vererek, hava taarruzlarına karşı kullanılacak topların Romanya sanayiine sipariş edildiğini söylemiş ve hükûmetin büyük emeli ulusal sanayiin terakkisini temin olduğunu bildirmiştir.

General Vaitoianu ve General Popovici ordunun ulusal müdafaa için elzem olan malzeme ile teçhizinden dolayı minnettarlıklarını bildirmişlerdir. Liberal fırkası önderi B. Konstantin Bratiano'da ulusal sanayie tahsis edilen rolü kaydederek bu sanayiin ileride bütün ulusal müdafaa ihtiyaçlarını temin edecek surette inkişafı lüzumuna işaret eylemiştir.

İtalya ile Yugoslavya arasında

İki devletin münasebatı gittikçe salah buluyor

ROMA, 3 (A.A.) — İtalya ile Yugoslavya arasındaki münasebatta oldukça sarih bir surette görülmeğe başlayan salâh eseri, yarı resmî "Ciornale Ditalya" gazetesi tarafından şu suretle tefsir edilmektedir :

"Iki devlet arasında şimdi yeni bir çağ açılmış olduğundan bahsedilebilir ve bu yeni çağa sarih bir mahiyet verecek bazı tezahürat beklemek gerektir. Böyle bir inkişaf, endişe içinde bulunan Avrupa'nın tehlikeli bir mıntakasında, sulhün istikrarına doğru müsbet bir adım olacaktır.„

Avusturyada

Nazilerden 17 kişi ölüm cezasına çarpıldı

SALZBURG, 3 (A.A.) — Geçen temmuzda, kaçak suretile Avusturya'ya patlayıcı maddeler geçirmiş olan Nazilerden 17 kişi ölüm cezasına çarptırılmışlardır.

VIYANA, 3 (A.A.) — Krallık fırkasının lideri von Vizner, dinliyenlerin alkışları arasında, Ingiliz parlâmentosuna şükranlarını sunarak demiştir ki:

"Ingiliz meb'usları her devletin, her türlü yabancı müdahaleden uzak olarak kendi arzusu ile hükûmetine dilediği şekli vermek hakkını müdafaa etmişlerdir.„

Safranboluda muhtar seçimi

SAFRANBOLU, 3 (A.A.) — Kazaya bağlı 200 köyün muhtar ve ihtiyar heyeti seçimi bitmiştir. Bütün muhtar ve köy kâtipleri bugün merkezde toplanmışlardır.

Kaymakam tarafından soy adı kanunu tatbikatı ve iskân kanununa göre, köylerdeki millî toprakların yazımı ve muhtarların idarî, sıhhî, inzibatî ve havaya karşı koruma vazifeleri hakkında izahat verilmiş ve bu işlere ait talimat ve defterler dağıtılmıştır.

Napoli civarında feyezanlar

NAPOLI, 3 (A.A.) — Bazı yerlerde vukua gelen feyezanlar, bazı çiftçi ailelerinin etraf ile olan muvasalalarını kesmiştir.

Felâketzedelere erzak ve saire yetiştirmek için icap eden köprüleri kurmak üzere istihkâm kıtaatı sevkedilmiştir .

Turizm işleri

Türkofisin bir tavzihi

ANKARA, 3 (A.A.) — Türkofisten: Türkofiste bu yılbaşından itibaren bir turizm masasının ihdas edilmiş olması münasebetile matbuatta çıkan yazılar arasında 28 şubatta Akşam gazetesinde Turing Kulübünün işlerini haziranda Türkofise devredeceği ve turizm işlerinin devletleştirileceği şeklinde bir haber görülmüştür.

Türkofiste ihdas edilen turizm masası, memleketimizin turistik vaziyetini ecnebi memleketlerle olan turizm münasebetlerimizi ve bu memleketlerde turizm faaliyet ve propagandalarını takip ederek Türkiye turizminin inkişafını temine matuf tedbirleri teşvik ve teklif edecektir. Bu işlerle, Turizm Kulübünün hususi faaliyet sahası arasında hiç bir münasebet yoktur. Memleketin yegâne millî bir turizm teşekkülü olan kulüp, faydalı çalışmalarına eskisi gibi devam edecektir.

Keyfiyet tavzih olunur.

Loit Corcun plânı

Millî kalkınma için ne yapmalı?

Hükûmetin tel lifi nasıl tefsir ediliyor?

LONDRA, 3 (A.A.) — Ulusal hükûmetin, B. Lloyd George'u kendisile mesai iştirakine davet etmiş olması, bu hareketi fevkalâde manidar gören Ingiliz siyasal parlmanter mahafilinde hararetle tefsir edilmektedir.

Uç aydanberi, eski başvekil, ekonomik malî ve soysal karışıklık aleyhinde şiddetli tarizlerde bulunmakta ve ekonominin devletçe idaresine dair geniş, fakat gayet umumî plânlar teklif etmektedir.

Hükûmetin müracaatı hem bir saygı eseri, hem de ispatı müddeaya davet mahiyetinde görülüyor. Zira Lloyd George'un ulusal kabinenin ataletine karşı acı tenkitlerinden sonra, şimdiye kadar muhalefet saflarında devam edegelen bir faaliyeti durdurmak için bu bir imtihan olabilir.

Feci kaza

GLESENKIRCHEN, 3 (A.A.) — Buraya yakın bir mahalde bir marşandiz treni bir otomobille çarpışmıştır. Otomobil, tamamen harap olmuş, içindeki üç kişiden ikisi ölmüş ve biri de ağır surette yaralanmıştır.

İtalya yeniden kuvvetler gönderiyor

Florans dan ve Misinadan asker dolu vapur ayrıldı

FLORANSE, 3 (A.A.) — General Mavizna, şarkî Afrikaya gitmek üzere Napoliden tahşit edilecek olan fırkayı teftiş etmiştir. Kıtaat, şehrin sokaklarında halkın alkışları arasında bir geçit resmi yapmıştır.

ROMA, 3 (A.A.) — 534 neferle 76 zabit, şarkî Afrikaya sevkedilmek üzere harp levazımı ve otomobillerle Mesina'ya hareket etmişlerdir. Palermo'dan da 29 uncu piyade livasının erkânıharbiyeyesile beraber, General Boscardi'nin kumandasında daha başka müfrezeler, Mesina'ya gelmişlerdir.

Rusyada

Sovyet sinema şenliklerinde mükâfat alan filimler

MOSKOVA, 3 (A.A.) — Sovyet sinema şenliklerinin birincisi dün bitmiştir. Jüri heyeti, birinci mükâfatı Çapaf ve Gençlik filmleri için Leningrad sinema fabrikasına ve ikinci mükâfatı da "Son milyarder" Fransız iflmine vermiştir. "Pansiyon Mimoza" Fransız filmi ile Peter Amerikan filmi ve "Pilotlar„ filmi için Moskovada sinema fabrikası, Amerikalı rejisör King, Ingiliz rejisörü Alfred Grin ve Çın rejisörü Tasitsuşen şeref diploması almışlardır.

Ölüm cezası

ANKARA, 3 (Telefonla) — Ibrahim oğlu Ömerin ölüm cezasına çarpılması hakkında Bursa ağır ceza mahkemesinin kararile Ali Oğlu Asım ve Emin oğlu Hüseyinin ölüm çezasına çarpılmaları hakkında Giresun ağır ceza mahkemesinin kararı muamelenin tekemmülü için Kamutaya bildirilmiştir.

Karaköse Halkevinde

KARAKÖSE, 3 (A.A.) — Ulu önderimiz Kamâl Atatürkün reisicumhurluğa yeniden intihabı dolayısile bu gece halkevindeki toplantıda samimî hasbihaller yapılmıştır.

Halk fener alayları tertip etmiş, gece şenliklerle geçmiştir.

Aydında şenlikler

AYDIN, 3 (A.A.) — Büyük önderimiz Kamâl Atatürkün reisicumhurluğa seçilmesi münasebetile Aydın büyük bir bayram şenliği içinde çalkanıyor.

Çocuk Esirgeme kurumunun yardımı

ANKARA, 3 (A.A.) — Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezi 16 şubat 1935 ten 1 mart 1935 tarihine kadar 3188 çocuğa yardım etmiştir.

Trabzonda Yumurta fiatları

TRABZON, 3 (A.A.) — Mevsim müsait gittiğinden yumurta mahsulü piyasaya arzedilmeğe başlamıştır.

Çifti 90 paraya satılmaktadır. Yumurtalarımızın en büyük ihraç merkezi Ispanyadır.

Iktisat vekâleti ofisliğinden gönderilen muhtelif yumurta anbalâj sandıkları ticaret odasında halka ve alâkadarlara teşhir edilmektedir.

Anbalâj hususunda Trabzonun ecnebi memleketlerden geri olmadığı anlaşılmaktadır.

Ancak kıta itibarile tasnif ameliyesi ecnebi örneklerde ileri olduğundan ihracatçılarımız bu cihete özenmektedirler.

SON DAKİKA

Yunan hükûmeti âsi filo ya karşı filo gönderiyor

Divanı harp âsilerin muhakemesine bugün başlıyacak. Fevkalâde tedbirler alındı

PARIS, 3 (A.A.) — Havas ajansının Atina hususî muhabirinden:

Nazırların yapmış oldukları toplantıda hükûmet, sadık kalan olan ve henüz tersanede bulunan filo cüzü tamlarını seferber etmek karar vermiştir.

Bunlar, isyan halinde bulunan gemilere karşı sevkedilecektir. Isyan halindeki gemilerin tayyareler le bombardıman edilmesine bugün ihtimal tekrar başlanacaktır.

Fevkalâde harp meclisleri teşkil edilmiştir. Divanı harp asilerin yarın muhakemesine başlıyacak ve hiç bir istinaf ve temyiz müracaatı kabul edilmiyecektir.

Kavala kolordu kumandanı general Cammenos değiştirilmiş ve yerine general Zeppos tayin edilmiştir.

Gazetelere göre, 70 zabit ifa yi hizmet etmek üzere Makedonya ya sevkedilmiştir. Muhalefet fırkasına mensup bir çok politikacılar ve mebuslar tevkif edilmiştir. Muhalefet rüesasından bir çoğu ortadan kaybolmuştur.

Hükûmet, fevkalâde olan vaziyet karşısında fevkalâde tedbirler almağa karar vermiştir. Bu tedbirler, vaziyetin tamamile tasfiyesine kadar ve alacağı şekle göre tatbik edilecektir.

Bu tedbirler, isyanın tamamen bastırılmasını ve muhalefetin yeni bir takım iğtişaşlar çıkarması imkânının önüne geçmeği istihdaf etmektedir.

Hükûmet, asilerle hiç bir veçhile uzlaşmağı kabul etmiyecektir.

Atatürk dün lûgat komisyonuna Başkanlık ettiler

ANKARA, 3 (Telefonla) — Atatürk bugün Anadolu kulübünde çalışan lûgat komisyonu toplantısına reislik etmiştir.

ANKARA, 3 (Telefonla) — Bakanlar Heyeti bugün saat on altıda Başbakan Ismet Inönü'nün köşkünde toplanmıştır.

Atatürkün Cumhurreisliği ve Macarlar

BUDAPEŞTE, 3 (A.A.) — Bütün gazeteler Atatürkün Türkiye cumurluk Başkanlığına tekrar seçildiğini haber veriyorlar.

Peşter Loyd gazetesi bu münasebetle neşrettiği bir makalede Atatürk'ün Yunanlılara karşı olan mühim zaferini hatırlattıktan sonra Türkiyeyi bütün sahalarda yenileştiren muazzam islahat eserini kaydetmektedir .

Gazete diyor ki:

«Atatürk, memleketinin soysal, kültürel, siyasal ve maddi mahiyetini tamamen değiştirirken hakiki bir mucize göstermiştir.»

Ismet Inönü, Tevfik Rüştü Aras'ın onuncu Bakanlık yılları

BUKREŞ, 3 (A.A.) — 4 mart, General Ismet Inönü'nün Türkiye de fasılasız olarak Başbakanlık makamını işgal ettiğinin ve 6 martta Bay Tevfik Rüştü Arasın fasılasız olarak Dışarı Işleri Bakanlığının onuncu yıldönümüdür.

Bay Titülesko bu münasebetle ve Balkan antantının başkanı sıfatile pazartesi günü diplomatik bir ziyafet vererek Ismet Inönü ve Bay Tevfik Rüştü Arasın şahsiyet ve icraatları hakkında bir nutuk söyliyecektir.

Maarif müdürleri talimatnamesi

ANKARA, 3 (Telefonla) — Kültür Bakanlığınca hazırlanan Maarif müdürleri talimatnamesi Bakanlar Heyetince kabul edilmiştir. Talimatnameye göre, Maarif müdürlerine orta mekteplerin mürakabe ve idaresi için salâhiyet verilmekte ve mürakabe ve idarenin şu şekilde yapılacağı talimatnamede tasrih edilmektedir.

Yalnız yüksek mektep mezunu olmıyan maarif müdürlerine bu salâhiyet verilmemektedir.

Nüfus Genel müdürlüğü

ANKARA, 3 (Telefonla) — Nüfus umum müdürlüğünü, asıl tayin edilinceye kadar mülkiye müfettiş heyeti reisi Bay Sabri vekâleten idare edecektir.

Meclis üyelerinin ihtisaslarını gösteren bir cetvel bastırılmıştır

ANKARA, 3 (Telefonla) — Kamutay Genel Kâtipliği yeni Meclis üyelerinin ihtisaslarını gösteren bir cetvel bastırmıştır. Bu cetvele göre, üyeler şu ihtisaslara mensup turlar:

Hukukçu, asarı atikacı, asker, baytar, bankacı, belediyeci, çiftçi, ziraatçi, dilci, diplomat, eczacı, dişçi, edebiyatçı, elektrikçi, haritacı, içtimaiyatçı, idareci, iktisatçı, kadastrocu, kimyacı, maarifçi, maliyeci, gazeteci, mühendis, nafiacı, ormancı, posta ve telgrafçı, ressam, riyaziyeci, sanayici, şimendiferci, doktor, tarihçi, tayyareci, tacir.

Kamutay üyelerinin büyük bir kısmı hukukçu, asker, çiftçi, maarifçi, idareci, doktor ve tüccardır.

Çankırıda sel ve seylab

ÇANKIRI, 3 (Milliyet) — Dün gecedenberi devam eden hafif yamurların tesiri ile karlar erimiş ve çaya birdenbire müthiş sel gelmiştir.

Istasyon ve hükûmet yakınlarına kadar olan bütün mıntakalardaki evlerin içine sular girmiştir. Çay üstündeki iki köprü yıkılmıştır.

Halk müthiş bir korku içinde tepelere doğru kaçmışlardır. Sel devam etmektedir.

Romanyadan gelecek muhacirler

BUKREŞ, 3 (A.A.) — Başbakan, Dahiliye ve Ziraat bakanları ve Türkiye elçisi bir konferans halinde toplanarak Türklerin muhacereti meselesini tetkik etmişlerdir.

Türkiye elçisi, kültür ve mezhep bakanlarile Romanyadaki Türk mektepleri meselesini görüşmüştür.

Macar kabinesi istifa ediyor

BUDAPEŞTE, 3 (A.A.) — Kabinede pek yakında bazı tadilât icra edilmesi muhtemel görülmektedir. Hattâ Gömböş kabinesinin heyeti umumiyesinin istifa etmesi ihtimalinden bahsediliyor.

Gazeteler, adliye nazırı Bay Lozor ile dahiliye nazırı B. Dekertes Fischerin daha şimdiden istifa etmiş oldukları söyleniyor.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Hep alıcıya mı?.

Yerli malı kullanmak yurda karşı bir borçtur. Bunu anladık ve kabul ettik. Lâkin anlayamadığım bir nokta var: Bu borç yani yerli işçiliğini, yerli ticaretini yerli malını korumak işi sade size, bize kısaca hep alıcıya mı yüklenecek?

Manava gidip portakal alıyorum. Geçen sene bir kuruşa alınan portakalları üç kuruştan aşağı vermiyor. Sebebini sorunca:

— Rusya mal çekti de ondan.

Diyor. Demek bizim portakal madrabazları Rusyaya mal satınca biz içeri müşteriler portakalı pahalı yiyeceğiz. Buna karşı da lâf edersek hemen ağzımıza tıkıyorlar:

— Zarar yok! Sen pahalı ye de mal satılsın!

Pahalı yediğime göre bundan portakalı yetiştiren kazansa yüreğim yanmıyacak. Lâkin portakal bahçesile benim aramda dolaşan bir sınıf var ki; o kazanıyor.

Yerli çorap, yerli kumaş, yerli lâstik, yerli deri, yerli ipek, yerli pamuk... Hepsi âlâ. Alalım. Lâkin bütün himayeler yapıcıya, satıcıya ve bütün külfetler alıcıya mı? Şunun kârını da, zararını da kardeş payı yapsak nasıl olur?..

Yeni paralar

Para diyince aklıma daima madenî para gelirdi. .. Lâkin harp-tenberi para sözü, gözümün önüne yağlı, kirli ve dayanıksız bir takım rengi kaçmış kâğıtlar getiriyor...

Gerçek; paranın da kendine göre bir çalımı, bir zerafeti vardı. Kaymelerle bu ortadan kalktı... Onun içindir ki; gümüş yüz kuruşluklar basılacak diye bir sünnet çocuğu gibi sevindiydim... Ne yalan söyliyeyim... paraları görünce sevinçim genzime kaçtı. Belki ben hüsnü tabiat sahibi olmıyan, güzel sanatlardan anlamıyan, kaba saba bir adamım da ondan dolayı hoşuma gitmedi.

Doğrusu yeni yüz kuruşlukları beğenmedim. Ben beğenmedim diye kıyamet kopmaz ya! Gene âlem kapış kapış alıyor ve saklıyor. Nesini beğenmedim diye sorarsanız, (Kompozisyon) u ince bulmadım. Resimler ve yazılar arasında nisbetsizlik gördüm. 100 rakamı çirkin ve ay yıldızın yeri ve biçimi iyi değildi. Heyeti umumiyesinin ne ifade ettiğini de anlayamadım. Kalıbın hâk işi de biraz yalın kat olmuş, derin değil.

Bilirim, dairelerden güzel sanata dair bir iş çıkarmak çok zordur. Çünkü herkesin az çok resmî bir salâhiyeti vardır. Lâkin bunlar içinde acaba kaçının hakikî san'at salâhiyeti olabilir? Işte böylece herkes ona kendince bir güzellik ilâve etmek ister ve ortaya bir eter çıkar.

Bu yazımla ben bir tabloyu tenkit eder gibi yeni paralarımızın resmini tenkit ediyorum. Lâkin şöyle bir iki bin tane verseler öper de başıma korum.

Şimdi bunlar basıldı, yeni basılacak 50 ve 25 kuruşluklara bari biraz daha az resmî salâhiyet ve biraz daha fazla (artistik) salâhiyet girse de...

B. FELEK

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

2 MART 935

AKŞAM FIYATLARI

İSTİKRAZLAR		TAHVİLAT	
1933 Ergani dahili	96,50		
" Ergani	99	Rıhtım	10.75
Kuponsuz	30,27,50	An. mümessil	53,60
" II	28,75	An. tahvili I, II	47,95
" III	29,20	An. tahvili III	50,50

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Reji kuponsuz	2,25
" Hamiline	10,15	Telefon	14,10
" Müessis	97	Terkos	17,—
Türkiye Cumhuriyet Bankası	63	Çimento	13,50
Tramvay	30,25	İttihat dey.	9,90
Anadolu hisse	26	Şark dey.	0.95
Ant. Hayriye	16	Balya	1,55
		Şark m. ecza	4.65

ÇEK FIYATLARI

Fransız F.	12,06	Prağ	19,05
Londra	598	Belgrat	35,05,65
Milano	9,45	Moskova	10,68,75
New York	80,49,07	Berlin	1,97,59
Cenevre	2,45,56	Madrit	5,80,70
Atina	84,49	Budapeşte	4.54.89
Brüksel	3.40,16	Varşova	4,21,34
Amsterdam	1,17,41	Bükreş	79,25,45
Sofya	65,41,64	Viyana	4,29,75

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
1 F. Fransız	169	20 İ. İsviçre	815
1 Dolar	125	1 Pezeta	18
1 Kur. Çek	98	1 Mark	43
100 Av.	23.50	1 Zloti	22
1 Esterlin	600	20 Ley	17
1 Liret	213	20 Dinar	55
1 Leva	23	1 Çernoviç	—,—
1 F. Belçika	115	Altın	9.32
1 Drahmi	24	Mecidiye	41
1 Florin	83	Banknot	240

EKONOMİ

Japon malları Ve tacirlerimiz

Ofisle yapılan temaslardan ne netice alındı?

Japonya'nın en büyük mensucat fabrikası mümessilleri bulunan Bay Tokuzo ve Bay Umeniya isminde iki mühendisin şehrimize geldiklerini yazmıştık. Burada ticarî ve iktısadî tetkiklerde bulunarak Türkofisle muhtelif temaslar yapan bu iki zat, memleketimizden ithal edebilecekleri emtianın çeşidi hakkında izahat almışlardır.

Japonlar Türkiye ile olan ticarî münasebetlerini daha arttırmak, fazla mal alarak o nisbette mensucat satmak niyetindedirler. Alâkadarlar, malımızı alanın malını almak prensiplerimize uygun düşse bu arzunun her iki taraf için de hayırlı sayılacak neticelere bağlanabileceğini umuyorlar. Bu noktai nazardan, Türk - Japon ticarî münasebetlerinin yakında daha pek çok inkişafı beklenmektedir.

Seyahatleri tamamile hususî mahiyette olan Japon fabrikası mümessilleri dün akşamki trenle Berline gitmişlerdir.

Balıkçılığın inkişafı için

Balıkçılığımızın inkişaf çareleri etrafında Balıkçılar Cemiyetinin hazırladığı tetkik raporuna büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Cemiyet, Ekonomi Bakanlığının sorduğu noktalara iyi bir etütle cevap verecektir.

Hamallar fazla para alıyorlar

Alâkadar tacirler Ticaret Odasına müracaat ederek, Meydancık hamal bölüğünün tiftik balyalarının nakliyesi ücreti olarak fazla para aldığı [illegible]dirmişlerdir. Oda, şikâyeti tetkik [illegible]nektedir.

Yağ fiatları niçin düşüyor?

Son zamanlarda yağ fiatleri epeyce düşmüştür. Belediye bu düşüklüğün sebebini tetkik etmiştir. Evvelâ hileli yağların piyasaya çıkarıldığı zannedilmişse de, bilâhare, buzhanelerin aralarında rekabete giriştikleri anlaşılmıştır. Bundan başka, bu yıl hayvanlar fazla süt vermişlerdir. Şarkî Anadoludan son günlerde külliyetli miktarda yağ gelmektedir.

Tuz fiyatları her yerde bir olacak

Tuzun her yerde ayni fiatle satılmasını temin maksadile inhisarlar umum müdürlüğü tarafından yapılan tetkikat raporu Ankaraya gönderilmiştir. Tuz fiatlerine zammedilmeden her yerde bir fiate satılmasında zarar edilmediği anlaşıldığı takdirde bu işi inhisar idaresi ele alacaktır. Rapor üzerinde Maliye Bakanlığınca yapılan tetkikatın bugünlerde bitirileceği umulmaktadır.

16 mütehassıs geldi

Kayseride açılacak olan yeni dokuma fabrikasında makine kurma işlerine nezaret etmek üzere Sovyet Rusyadan 16 mütehassıs gelmiştir.

POLİSTE

Kara Mustafanın çaldıkları

Aksarayda araba sürücüsü Abdüssamedin eşyalarile, Ali'nin çamaşırları çalan Kara Mustafa yakalanmıştır.

* MUŞTERİ MI, HIRSIZ MI? — Mahmutpaşada Bezciler sokağında trikotajcı Todorinin dükkânına müşteri sıfatile gelen sabıkalı Mişon ve Marko dükkândan mal çalarken yakalanmışlardır.

* YANGIN BAŞLANGIÇLARI. — 1 — Kızıytoprakta Yaverağa sokağında oturan Cavidenin bıraktığı mangaldan ateş sıçramış ve yerdeki yatağa sirayet etmişse de Cavidenin kocası Şakir tarafından söndürülmüştür.

2 — Beyoğlunda Kuloğlu sokağında Olçüyan apartmanında oturan Matmazel Ester'in sobasından kurumlar tutuşmuş ise de söndürülmüştür. Apartman 20 bin liraya sigortalıdır. Tahkikat yapılmaktadır.

Vitrin müsabakası madalyaları

Tutum haftasında vitrin müsabakasında kazanan vitrin sahiplerine dağıtılacak madalyalar hazırlanmak üzeredir. Müsabakada birinci, ikinci ve üçüncülüğü kazananlara diploma ve madalyaları merasimle tevzi edilecektir.

Hafta içinde, mekteplerde yapılan yazı müsabakalarının neticesi de henüz alınamamıştır. Şimdiye kadar Kuruma yalnız beş altı mektep neticeleri bildirmiştir. Bütün İstanbul mektepleri arasından kazanan talebeleri seçmek ve hediyelerini vermek için, yazı kâğıtlarının tasnifini beklemek icap edecektir.

Esnaf bankası boşaltılıyor

Esnaf Bankası umumî heyetince seçilen tasfiye heyeti, çalışmalarına başlamıştır. Bir hayli zamandanberi kirası ödenemeyen bugünkü banka binasının, bir haftaya kadar boşaltılması tekarrür etmiştir. Bankaya ait eşya satılmak suretile elden çıkarılacaktır. Tasfiye heyeti, ayrı bir yerde çalışacak, bankanın hesaplarını gözden geçirmek suretile alacak ve borçlarını tesbit edecektir.

Yeni Japon elçisi gitti

Japonya'nın Ankara Elçiliğine tayin edilen Bay Iyemasam, dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

MAHKEMELERDE

Karısını vurdu!

Hâdisede kast olmadığı anlaşıldı

Unkapanında Atlamataşında oturan Hüseyin adlı bir adam karısı Fatmanın yaralanmasından suçlu olarak adliyeye verilmiştir.

Dava evrakına göre, Fatma evde otururken Huseyin kendisine ait tabancayı odada bir yere bırakmıştır. Fakat ihtiyatlı bırakmadığı için tabanca konduğu yerden düşmüş, düşünce de ateş almış, çıkan kurşun Fatmaya rastlayarak yaralamıştır.

Fatma işin kaza olduğuna kanidir ve bunun için kocasını dava etmemiştir. Fakat yapılan tahkikat neticesinde evrak usulen mahkemeye verilmiş, dün de duruşmaya başlanmıştır. Fatma kocasından davacı olmadığını bildirdiğinden mahkeme davanın düşmesine karar vermiştir.

Sahte çek..

İzmirde Emirle zade Raşit imzasını taklit ederek sahte çek yazmak suretile 10000 küsur lira dolandırmaktan suçlu Rober Salamın duruşmasına dün ağır cezada devam edilmiştir. Evrakın tetkikine ve davacılara ait bazı muamelelerin ikmal edilmemiş olduğundan duruşmaya devam edilememiş ve başka güne bırakıldığı tefhim olunmuştur.

Seyyan ezen şoför

Şehzade başında Amerikalı seyyah Bayan Elli İren Poli ezerek öldürmek ve kocası Polin ölümüne sebep olmaktan suçlu mevkuf şöför Keğam ile gayri mevkuf vatman Mehmedin duruşmalarına dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü muhakemede bir istinabeye henüz cevap gelmediği anlaşılmış, istinabenin tekidine karar verilmiştir.

Şöför Keğam mahkemeye bir istida vererek kefaletle tahliye edilmesi talebinde bulunmuş, mahkeme istidayı ve evrakı tetkik ederek karar verileceğini bildirmiştir, duruşma başka güne bırakılmıştır.

Sahte yüz liralıkları Ören'er

Atinada yapılan yüz liralık sahte paraları Türkiyede, bilhassa İstanbulda sürmekten suçlu İrakli Fotaki'nin duruşmasına dün ağır ceza mahkemesinde devam edilecekti.

Fakat bu hususta evrak ve dava dosyası Adliye Bakanlığından istenmiş, henüz iade edilmemiş olduğundan duruşmaya devam edilememiş ve başka güne bırakıldığı tefhim olunmuştur.

Şeker kaçakçılığı yapanlar

Muhafaza teşkilâtı tarafından meydana çıkarılan kaçakçılardan, Bulgaristandan gelen muhacirlerin vasıtasile şeker kaçakçılığı yapan ve şehrimizin sermayedar kimselerinden olan Kara Bekir isminedki şahsın, sekizinci istintak dairesi tarafından yapılan sorguları bitirilerek evrak ayni mahkeme müddeiumumiliğine teslim edilmişti. Evrak müddeiumumilik tarafından tetkik edilmiş ve 1918 numaralı kaçakçılık kanununun 27 nci maddesi mucibince tecziyesi istenerek mahkeme reisliğine tevdi olunmuştur.

Çakmak taşı Kaçakçıları

Dün kaçakçılık yapan bir şebeke tutuldu

Emniyet Müdürlüğü kaçakçılık bürosu memurları ve gümrük muhafaza teşkilâtı memurları tarafından epey zamandanberi takip edilen Kumkapıda sakin Gemlikli Mehmet oğlu Hüseyin isminde kaçakçı dün yakalanarak üzerinde arama yapılmıştır. Hüseyinin üzerinde 300 tane kaçak çakmaktaşı çıkmıştır. Hüseyin sorguya çekilince bu taşları nereden aldığını ve diğer arkadaşlarını da bildirmiştir. Hüseyinin verdiği malûmat ile arkadaşlarından Aksarayda Horhorda kahveci Eğinli Fehminin kahvesine baskın yapılmış ve üzerinde 450 çakmaktaşı bulunmuştur.

Gene bu şebekeye mensup olan Aksaray tramvay caddesinde kahvecilik eden Muş'lu Mahmudun üzerinde de arama yapılmış ve 300 çakmaktaşı daha bulunmuştur.

Bütün suçlular yakalanmış ve kaçak çakmaktaşları müsadere edilmiştir. Haklarında tanzim edilen evrak 9 uncu ihtısas mahkemesine verilmiştir.

Balkan Birliği Ekonomi Konseyi

Balkan Birliği Ekonomi Konseyinin komunikasyon komisyonu mesaisine hükûmetimiz namına iştirâk edecek heyet önümüzdeki cuma günü Belgrada hareket edecektir. Heyet üyesinden Kabotaj umum müdürü Bay Ayet Altuğ'un bugün Ankaradan şehrimize gelmesi beklenmektedir. Diğer üyelerden Nafıa Bakanlığı münakalât reisi Bay Rifat ile [illegible]ren müfettişi Bay Kâzım da perşembeye kadar gelmiş bulunacaklardır.

VİLAYETTE

Yeni Takas Komisyonu

Komisyon teşekkül etti ve dün toplandı

Yeni kararname üzerine yeni kurulan takas komisyonu dün vali muavini Bay Rükneddin Sözer'in başkanlığında toplanmıştır. Komisyonda üye olarak borsa ve kambiyo müdürü Bay Ihsan Rifat, Türkofis müdür vekili Bay Hayrettin Şükrü, Ticaret Odası genel kâtibi Bay Cemal ile Oda'dan bir üye, Ziraat Bankası müdürünü temsil eden bir üye, ihracat gümrüğü müdürü bulunmaktadır.

Dünkü toplantıda işlere genel surette bakılmış, eski işler gözden geçirilmiştir.

Takas işleri Japonya, Italya ve diğer alâkadar devletlerle yapılmaktadır. İşlere bütün şekilde başlanmak üzere kararnamenin bildirilmesi beklenmektedir.

Ankaradan gelen baytar fakültesi talebeleri

Ankara Ziraat Enstitüsü Baytar Fakültesi bakteriyoloğu Bay Lâtif şehrimize gelmiştir. Yarın da Baytar Fakültesi son sınıf talebesi yanlarında Alman profesörlerinden biri olduğu halde şehrimize geleceklerdir. Bu talebeler Karaağaç mezbahasını, şehrimizdeki baytarlık müesseselerini gezeceklerdir.

Bir memur işine iade edildi

Devlet matbaası satış memuru iken Kültür Bakanlığınca görülen lüzum üzerine vekâlet emrine alınan Bay Şaban hakkında icap eden tahkikat nihayet bulmuş, Bakanlıkça eski vazifesine iade edilerek dünden itibaren yeni vazifesine başlamıştır.

Adaları güzelleştirmek için

Oteller satın alınacak, plâjlar yapılacak

Adaları güzelleştirme cemiyeti bir toplantı yaparak önümüzdeki yaz Adalarda vücuda getirilecek yenilikler etrafında görüşmüşlerdir. Bu yaz Adalarda bir Balkanlılar haftası tertibi tekarrür etmiştir. Bu suretle, Balkan memleketlerine mensup birçok seyyah getirilmesi mümkün olacaktır. Bu bir hafta içinde muhtelif eğlenceler tertip edilecektir. Büyükada'da rıhtım üzerinde bazı binalar istimlâk edilecek, rıhtım otellerin önüne kadar uzatılacaktır. Cemiyet buradaki buyuk otellerden birini de satın alacaktır. Yörükali plâjının belediye tarafından istimlâki şimdilik mümkün görülememektedir. Çünkü buna tahsisat bulunamamıştır. Cemiyetin elindeki 19 bin lira ile, Adanın bir başka yerinde bir plâj tesisi düşünülmektedir.

Seyyah tercümanlarının imtihanları bitti

Seyyah tercümanlarının imtihanları bitmiştir. İmtihanlara (60) kadar tercüman girmiştir. Bunlardan bir kısmı muvaffak olamamışlardır. Muvaffak olanlara bu ayın (15) inde Vali ve Belediye Reisi Bay Muhittin Ustündağ tarafından madalyalar tevzi edilecektir.

İstanbu kütüphanelerinin ıslahı

Dün Maarif Müdürü Bay Haydarın reisliği altında Selim Nüzhet, kütüphaneler müdürü İsmail, Universite kütüphanesi müdürü Fehmi bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda İstanbul kütüphanelerinin ıslahı için, alınması lâzımgelen tedbirler görüşülmüştür. Bu hususta bir program hazırlanması kararlaştırılmıştır.

İstanbul Posta idaresinde değişiklikler

İstanbul posta ve telgraf idaresinde bazı değişmeler olmuştur. Başmüdür muavini Rahmi müfettişliğe, Galata müdürü Fevzi Arif Başmüdür muavinliğine, Başmüdürlük başkâtibi Kadri Galata müdürlüğüne, Izmit müdürü Nazif İstanbul Başmüdürlük Başkâtipliğine tayin edilmişlerdir.

Bir musikişinasımızı daha kaybettik

İstanbul belediyesi konservatuvarı eski eserleri tetkik ve tasnif heyeti fahri azasından Bay Ali Rifat Çağatay vefat etmiştir.

Bay Ali Rifat

Cenazesi bugün Kadıköy Mısırlıoğlunda Süleyman bey sokağında 38 numaralı evinden kaldırılarak İkindi vakti Osmanağa camiinde namazı kılınacak ve sonra gömülecektir.

Merhum, sabık Biga mebusu merhum Samih Rifatın kardeşidir.

1285 yılında doğmuştur. Şimdiye kadar memleket musikisine çok hizmet etmiş, bir çok eserler vücude getirmiştir.

CEMİYETLERDE

Komisyoncuların toplantısı

Dün komisyoncular aralarında bir toplantı yaptılar

Gümrük Komisyoncuları Birliği umumî heyeti dün Halkevinde fevkalâde olarak bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıya, şehrimizdeki komisyoncuların hemen ekserisi iştirâk etmiştir.

Evvelâ, Birlik reisi Bay Cecat Talât toplantının mevzuunu anlatmış, bunu müteakıp İzmir Komisyoncular Birliği umumî kâtibi Bay Fahri söz almıştır. Bay Fahri, İzmirdeki arkadaşlarının kendilerile bir hareket etmek kararında bulunduklarını söylemiş, kanunda yapılacak tadilât için hazırlanan ihzarî projenin müzakeresine geçmeyi teklif etmiştir.

Birliğin hukuk müşaviri, bu mevzu üzerinde Ankarada yaptığı temaslar hakkında izahat verdikten sonra, proje gözden geçirilmiştir. Muvazaalı iş görülmesinin önüne geçmek, komisyoncu adedini ihtiyaç nisbetinde tahdit etmek gibi bazı esaslı noktaları taşıyan proje hakkında birçok komisyoncular söz almışlar ve fikirlerini söylemişlerdir. Bundan başka Komisyoncular Birliği dahili nizamnamesinde bazı maddelerin değiştirilmesi de kararlaştırılmıştır.

Yeni komisyoncular kanununun hazırlanmasında gözönünde tutulacak olan ihzari proje, Gümrük ve Inhisarlar Bakanlığına gönderilecektir.

İstanbul Avcıları yeni bir cemiyet kuruyorlar

İstanbul avcıları aralarında (İstanbul avcılar ve atıcılar Birliği) adı altında bir birlik kurmuşlardır. Birliği kuran üyeler birinci toplantılarını yaparak programlarını çizmişlerdir.

İstanbul avcılar ve atıcılar birliği, nizamnamesinde kuruluş maksadını şöyle anlatmaktadır:

"Asil ve sıhhî olduğu kadar eski ve ulusal bir sporumuz olan avcılıkla atıcılığın birleşik bir sistem içinde ve fennî kaideler altında memleketimizde yayılıp genişlemesine, İstanbul avcı ve atıcılarının daha yakından tanışarak karşılıklı saygı ve sevgi ile biribirlerine bağlanmalarına, gençlerin avcılık ve atıcılıkta bilgilerinin artma ve sağlamlanmasına, avcılığın yalnız vurmak değil, avı yetiştirmek ve korumak olduğu düşüncesinin yayılmasına ve öteki vilâyetlerimizde kurulmuş olan avcılık ve atıcılık kulüp ve ocaklarile samimi münasebetler tesisine çalışmak üzere birlik kurulmuştur.„

Birlik idare ve hakem üyeleri şunlardır: Başkan Bay Asım Turgut, ikinci başkan Bay Ali, genel kâtip Bay Ali Turhan, muhasebeci Bay Orhan. Uyeler: B. Sami İsmail, B. Fahri, B. Hulûsi.

Hakem heyeti: Saylav Bay Ahmet Şevki, operatör Bay Murat Ibrahim, Bay Sait Salâhaddin.

Avcılar ve atıcılığı sevenler bu kurumdan büyük yenilikler ummaktadır.

İnhisarlar Vekâleti müsteşarı

Gümrük ve Inhisarlar Bakanlığı Müsteşarı Bay Adil, Ankaradan şehrimize gelmiştir. Dün öğleye kadar İstanbul gümrukleri başmüdürlüğünde meşgul olan Bay Adil, daha bir kaç gün kadar şehrimizde kalacaktır.

Dün gelen seyyahlar

Ingiliz bandıralı Düşes of Athol transatlantiği ile dün 350 Kanadalı ve Ingiliz seyyahı gelmiştir. Transatlantik iki gün kaldıktan sonra Suriye sahillerine hareket edecektir.

Güzel san'atlar akademisinin 54 üncü yılı

Güzel Sanatlar Akademisinin, dün, kuruluşunun (54) üncü yıldönümü idi. Dün gece, Akademide, bu münasebetle bir balo verilmiştir. Gündüz merasim yapılmamıştır.

Difteri aşısı tatbikatı devam ediyor

Difteri aşısı tatbikatı devam etmektedir. Yapılan istatistiklere göre, İstanbulda (70) bin talebeye aşı yapılması lâzımgelmektedir. Şimdiye kadar ancak 20 bin talebeye aşı yapılabilmiştir. Verilen bir karara göre, difteri aşısı raporu getirmeyen talebe mektebe kabul edilmeyecektir.

Kurban kesecek vatandaşlara!

Memleketimizin hava müdafaasına çalışan Tayyare Cemiyetine; düşkünlerin yardımına her an koşan Hilâliahmer Cemiyetine; kimsesiz çocuklara şefkatle bakan Himayeietfal Cemiyetine; çok hayırlı bir yardımda bulunmuş olmak için: Kurbanınızı veya parasını Tayyare Cemiyetine teberrü ediniz.

Kurban kestiğiniz takdirde: Derisini, her halde barsağile birlikte Tayyare Cemiyetine veriniz.

Bu millî ve vatanî vazifenin lâyıkile ifası için âzamî yardımda bulunacağınızdan eminiz.

Günün Gölgesi

Avareler

Bir kimse hakkında "elinden bir iş gelmez!„ demek, onu istihkar etmektir. Apaçık "beceriksiz„ demektir. Halbuki bir çok işler vardır ki iki elin yardımına hiç te ihtiyaç göstermez. Zaten elle yapılan bir çok işlerde de beş parmağımız ayni derece faaliyette bulunmaz.

"Beş parmak beşi de bir değil„ sözü ebedî müsavatsızlığın bir timsalidir. Zaten iki elimizin ikisi de birbirinin ayni değildir. Sağ elle çalışmıya alışanlar, sol elle işliyemezler, Solaklar sağlarını kullanamazlar. Her ikisini de ayni maharetle işltebilenler çok nadirdir. Onun için müsavat bir nevi mümarese ve çalışma meselesidir. Bir işin olgunluğunda müsavi derecede, hiç olmazsa müsavi zamanda çalışanlar maddî veya manevî gayretlerini müsavi olarak kullananlar onun üzerinde müsavi hukuk iddia edebilirler..

Halbuki hayatta herkesin müsavî faaliyeti yoktur. Kimisi çok çalışır. Kimisi az çalışır. Ve hattâ hiç çalışmaz. Ve maalesef hiç çalışmıyanlar ekseriyeti teşkil ederler.

Işsizlikle âvarelik arasında fark vardır.

Işsiz, iş yapmağa müheyya olup ta iş bulamıyan adamdır.

Avare iş aramıyan, adamdır.

Işsizlikte kötü tâlih kadar kabiliyetde âmildir. Vasat kabiliyetli vasat verimli adelâde adamlar işsiz kalır. Iş hayatındaki kalbur ancak zıtlar çelimsizleri döker ve bu arada bir kaç talihsiz de takılır gider.

Avarelik tabiat meselesidir. Işsizlerden avareler olduğu gibi işlilerden de avareler vardır. Işi asıp ta avarelik edenler az mıdır?

Avarelerin sayısı işsizlerin sayısında çoktur. Çünkü buna zenginler de, fakirler de dahildir.

Onun için ekseriya iş saatlerinde sokaklar böyle avarelerle dolar taşar. Her istiyen muayyen bir iş elde edemediği gibi, her istiyen de avare olamaz. Avarelik bir sanattir, ve mümarese ile elde edilir. Mektepten ilk kaçan çocuk bu mümareseye başlamış demektir.

Avare, boşluktan içi sıkılan, işten içi sıkılan bir adamdır. Bu iç sıkıntısını öldürmek için havai çareler arayan adamdır. Onun için avarelik bir sanat olduğu kadar bir hastalıktır da. Avare, kendi kendisini muayyen bir işle eğlendiremez. Iç sıkıntısını öldürmek için zamanını öldürür, ve hayatını kısaltır. Saatin her tik takı, kalbinin her tik takına tesir eder. Onun için avarelik verem kadar hayatı azaltır.

Vakıa can sıkıntısı avareye her dakikayı, saatler kadar uzun gösterir. Meşgul bir adama saat dakika kadar az geldiği gibi..

Fakat avare bu saatler kadar uzun süren dakikaları geçirmek için fırsat arar. Sanki bu zaman geçtikten sonra ümit edilmiyen bir hâdisè olacak; büyük bir iş başarılacakmış gibi. Halbuki avarenin bu zamanı geçtikten sonra yapacağı yegâne iş uykudur. Sabahleyin uyandı mı, mümkün olduğu kadar öğleyi çabuk etmek ister. Fakat mübarek zaman işsizlikten uzar gider. Eğer iş saatleri haricinde meselâ öğleden sonraki vapurla Istanbula inerseniz, iş zamanları Istanbula inen muayyen adamlar gibi, muayyen tiplere tesadüf edersiniz.

Meselâ şu şişman gözlüklü adam... Meselâ şu kara kaşlı kara gözlü taze... Şu kürk mantolu kadın...

Bunlar akşamı iple çeken adamlardır. Ve vakit geçirmek için, akşamı etmek için Istanbula inerler. Belki zengindirler, belki fakirdirler. Fakat herhalde serde bir avarelik vardır.

Avrupa mecmualarına bakın. Kumar gazinoları, eğlence yerleri senenin her mevsiminde daima kalabalıktır. Bizde kahveler hemen daima adam almaz. Kahveye günün yorgunluğunu gidermek bir fincan kahve içmek için giren çok nadirdir.

Onun için yalnız işsizliğe karşı değil, avareliğe karşı da alınacak tedbirler bir milletin hayatında ve çalışmasında daha müessir olabilir.

Mümtaz FAIK

Dil derleme faaliyeti

İstanbul ilk tedrisat muallimleri, dil derleme işinin ikinci kısmına başlamışlardır. Birinci kısımda, muhtelif küçük sanatlara ait kelimeler derlenmiştir. Ikinci kısım faaliyet bir kaç ay sürecektir.

KRONİK

MARUL ÇIKMIŞ...

Daha pek küçük amma, gene insanın hoşuna gidiyor. Çünkü İstanbulda marul baharın geldiğini haber verir, bahar da insana gençliğini hatırlatır.

Zaten bir İstanbullu - herhangi bir sebepten - marulu yemesini sevmese de onu görmekten hoşlanması tabiî bir şey dir. (Yedikulenin!) diye avazı çıktığı kadar bağıran satıcının tepesinde taşıdığı tablanın içinde marul yığınları, yalnız İstanbulda görülebilen manzaralardan biridir.

İstanbulda marulun sevilmesini, çok marul yenilmesini bazıları İstanbulun (İkinci Roma) şehri olmasına atfederler. Vakıâ, eski Romalıların marulu pek sevdikleri, şiirlerinde bile maruldan sık sık bahsettikleri malûmdur. Frenkler de, onun için, marula (Roma salatası) derler.

Fakat bana öyle geliyor ki, eski Romalılar da marulu, ataları olan Etrüsklerden öğrenmişlerdir. Çünkü marulun ilk yurdu Kafkasyadır. Kafkasyadan Romaya giden yol da mutlaka Anadoludan geçer. Türk dilini lâtinceye yaklaştıran kelimelerin aslını Anadoluda ki eski Eti dilinde bulduğumuz gibi, yakın bir zamanda, İstanbulda eski Romayı hatırlatan marul merakını da, Etilerin yemek listelerini öğrenirsek orada bulmamız mümkündür.

Herhalde, eski Romalılardan önce, eski Yunanlılar maruldan pek hoşlanmamışlardı. Pitagor'un tilmizleri ona (Hadımağaları otu) adını vermişler, Eflâtunun söylediği aşkı sevmiyen bir şair (Venus o aşkı marul yapraklarının arasına gömmüş...) diye şiir yazmış, Yunanlı bir tiyatro müellifi de marulu (ölüler yiyeceği) diye tavsif etmişti.

Eski Romalıların marula rağbet etmeleri de, eski Yunanlıların aksine olarak, aşk oyunlarından uzaklaşarak, daha ciddî işlerle uğraşmak için marulun müsait olmasından ileri gelmiş olsa gerektir.

Bir rivayete göre, marul ilk zamanlarda bizim şimdi yaptığımız gibi, yemekten sonra yenilirdi. Sonraları bu âdet değişmiş, yemekten önce yenilmeğe başlamış. Eski Romalı bir şair bunun sebebini anlıyamadığından, bir şiir yazarak, bu âdet değiştirmenin sebebini sormuş. Bu sebebi büyük şair Horace izah ediyor. Er, geç bir gün öğrenmeğe mecbur olacağımız, lâtinceye şimdiden gözümüzü ve kulağımızı alıştıralım diye, büyük şairin cevabını aynen yazıyorum:

Nam lactuca innatat acri
Post vinum stomacho,

Mânası: (Marul şaraptan sonra yenildiği vakit mideye acılık verir.) mealinde imiş. Vakıâ, bizim şimdiki medeni bostanlarımızda o kadar ihtimamlarla yetişen marul, şeklini pek çok değiştirdiği halde, ceddi yabani maruldan kalan acılığı hâlâ büsbütün kaybedemediğinden, büyük şaire hak vermemek kabil değildir.

Galiba, bizim de marulu hâlâ yemekten sonra yememiz şaraptan ziyade rakıya rağbet etmemizden, mideye rakının verdiği acılığın yanında, marulun verebileceği acılığın ehemmiyetsiz kalmasından olacaktır.

En yüksek şairlerin bile yazılarına girmek şerefini kazanmış olan marul, İmparatorların da teveccühünü kazanmıştı. İmparator Dioclétien saltanatından çekildikten sonra, kendi memleketinde marul yetiştirmekle vakit geçirirdi. Tekrar hükûmete gelmesi istenildiği vakit: (Siz buraya geliniz, bir bostanda marul yetiştirmek kadar büyük saadet olamıyacağını takdir edersiniz) diye cevap vermiş olduğu meşhurdur. Şurasını ilâve etmek lâzımdır ki, bu imparator Dalmatia'lı idi. Bu ülke Arnavutluğa pek uzak olmadığından, Yedikule bostanlarında Arnavut bostancıların marulu niçin daha iyi yetiştirdikleri, bu suretle izah edilir.

Marula karşı büyük teveccüh göstermiş olan başka bir imparator da - Ağustos ayına adını veren - August'tur. Bu imparator karaciğer hastalığına tutulduğu vakit, Antonius Musa adında olan hekimi - adaşı peygamber Musanın İsrail oğullarına hamursuz bayramında yiyecekleri kızarmış kuzunun ağzına, Mısırda çektikleri sürgünlük acısını hatırlatmak üzere, yabani marul yaprağı vermelerini tavsiye ettiğini düşünerek - imparatoru marulla tedavi etmişti. Imparator iyi olduktan sonra Roma ahalisi hekim Musa için bir heykel dikmişti.

Eski Romalılardan sonra Ingilizler de - galiba medeniyeti onlardan öğrenmiş olduklarından - marula rağbet göstermişlerdir. Barthélmy adındaki Ingiliz hekimi hemşerilerine: (Geceleyin yatakta aşk tahayyülâtından kurtulmak için) marul yemeği tavsiye ederdi. Bir başka hekim de, insanın kendi evindeki aşk tahayyülâtından ziyade, evinin dışarısındaki aşk hücumlarından korktuğu için, (hovardalık temayüllerine karşı) marulu sağlık verirdi... Eski hekimlerin dedikleri gibi, bazan bir devâyı bırakmak ta bir devâ olur. Onun için, servetinin mirasçısı olmadığından şikâyet eden zengin bir Ingilize, A. Murray hekim, marul yemekten vazgeçmesini tenbih etmiş, bunun üzerine Ingilizin bir oğlu dünyaya gelmiş olduğunu da... Rivayet ederler.

Marulda besleyici madde aramak, puf böreğinin içinde et lokması aramak gibi olur. Marulun yüzde doksan dört buçuğundan ziyadesi su olduğuna göre, geri kalan kısmının içinde ne kadar azot, ne kadar yağlı, yahut şekerli veya tuzlu madde bulunmasının ne ehemmiyeti olur ?

Zaten insan marulu beslenmek için değil, onu yerken keyif duymak için yer. Karnı şişirmesi olmasa!

Yalnız şurasını hatırlatmak lâzımdır ki, şimdi beslenmek için en makbul sayılan ve marulun kökünde değil, haniya bizim beğenmiyerek çok defa attığımız, en dışarı yapraklarında bulunur.

Frenkler marulu, hemen hemen daima, sirke, zeytinyağı, biber ile karıştırarak salata halinde yerler. Böyle yemek marula biraz hakaret gibi olur. Bizim yaptığımız gibi, koskoca marulu yakalayarak yemek te biraz inceliğin aksi gibi görünür. Onun için, galiba en iyisi, marulu dörde bölerek her parçası gene çiğ olarak, fakat ayrı ayrı yemektir. Böyle yapılınca ne marulun keyfi sirkeyle ekşitilmiş, nede sofra medeniyetine halel getirilmiş olur. Marulun en ziyade hoşa giden kökünü yemekten de insan mahrum kalmaz.

Frenkler bir de, marulun yağla pişmiş yemeğini yaparlar. Fakat, ben bunu yediğim vakit, ebegümecinden daha bayağı bir sebze yemeği bulmuştum. Zaten İstanbulda sebzelerin o kadar çok türlüsü varken, marulu pişirip te yemenin elbette mânası olamaz.

A. G.

YENİ NEŞRİYAT

Havacılık ve spor

Tayyare cemiyetinin onuncu yılını bitirmesinin bir hatırası olmak üzere (Havacılık ve spor) müstesna bir sayı çıkarmıştır.

Yirmi yazı ile seksen resmi taşıyan bu sayıda Tayyare Cemiyetinin on yılı, bir sinema şeridi gibi gözlere çarpmaktadır. Büyüklerimizin el yazıları ve en yeni fotograflarile süslenmiş olan bu sayıda Abidin Daver, Behçet Çağlar, Burhan Belge, Necip Ali Küçüka, Nüzhet Haşim Sinanoğlu, Sadri Etem, Server Ziya, Güvercin, Şakir Hazım Gökmen, Şükrü Esmer ve Vedat Torun yazıları ve resimleri vardır.

Bütün kütüphanelerde ve salonlarda yer alacak bir eser olan bu sayıyı herkes bir defa görmelidir.

Kutlaşma ve çocuklar

"Çocuk Esirgeme Kurumu,, yoksul ve kimsesiz çocuklara yardım için gene bir eyi yol bulmuş, diyor ki: — Dinî bayramlarda birbirimizi dolaşma ve kutlaşma yolunda epeyce paramız gidiyor. Bunu böyle yapacağımıza, bu parayı, hiç olmazsa yarısını olsun "Çocuk Esirgeme Kurumu,,na verelim. Kurumun bu buluş ve dileği pek yerindedir. Kutlaşma gezintileri bir görenekten başka bir şey değildir. Biribirini seven ve sayanlar görüşmek, konuşmak, kutlaşmak için bayramları beklemezler.

Gereksiz bir yorgunluk, gereksiz bir harcama, souk souk havadan cıvadan konuşma yerine yurdun bakım bekliyen yavrularına yardım etmek elbette ki daha doğru, daha sevap bir iştir.

Bayram bizden pek daha çok çocukların hakkıdır. Bu hakkı onlara sadece gezme, eylenme olarak değil, maddî yardım olarak da vermeliyiz. Eski çağlarda her eyi ve ileri gidişe hemen homurdanan ağızlar vardı. Şimdi anlıyorum, kurban derilerini eyilik kurumlarına verelim denilince nasıl olur? diye söylendilerdi. Fakat Ulus bu işi çabuk kavradı, anladı ki bu deri bağışlaması da yurdun sınırlarını ve çocuklarını korumağa yardım edecek, homurtuyu susturdu ve şimdi her yıl bu yardımı etmekle yürekten kıvanç duyuyor. Bugün o gün değildir. Geri düşünmüşler de bugün ileri düşünmeğe ve Ulus kervanına katışmağa alışmaktadırlar. Onun için Çocuk Esirgeme Kurumunun bu eyi düşünce ve dileği kendine kolay ve çabuk bir onay alanı bulacaktır.

Bayram ziyareti denilen kapı tokmakçılığı ile kutlaşma diye ettiğimiz sıkıntılı ve tatsız yarenlikleri şöyle bir düşünersek nasıl tuhaflaştığımızı anlarız. Artık sevgi ve saygılarımızı da öbür gidişlerimiz gibi düzeltip normalleştirmeliyiz. Buna da kalbur üstü yurttaşlarımız önayak olmalıdırlar. Bu işi yapabilmek için, yapanların biribirlerini kutlamış saymaları ve gücenme duygusuna kapılmamaları yeter. Ben kendi payıma kalbur altı olduğum halde öne geçiyorum, ve sevdiklerimle saydıklarımdan dileyorum:

Bu kurban bayramında ve önümüzdekilerde ben kimseye gitmeyeceğim; onlar da bana gelmesinler. Dolaşış tutarını bu işe bağışlayıp armağan edeceğim, beni sevenler de bunu benim en saygılı kutlaşmam saysınlar.

AKAGÜNDÜZ

TEPEBAŞINDA ŞEHİR TİYATROSUNDA

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Bu akşam saat 20 de ZEHİRLİ KUCAK

Parasız biletler Üniversite Rektörlüğünden, Halkevleri ve mühendis mektebinden verilir.

* *

Fransız Tiyatrosunda Bu akşam saat 20 de DELİ DOLU operetti oynayacaktır.

Son hafta

1606

HİKÂYE

Yağmurdan doluya

Raşid Tören deli dolunun biridir. İki sene sabredip dişini sıktıktan sonra nihayet karısını boşayıverdi. Her gün karşısında ayni çehreyi görmekten, ayni sesi işitmekten bıkmıştı. Karısı tası tarağı toplayıp gittikten sonra, Raşid Tören şöyle geniş bir nefes aldı. Arkasından da iki kadeh konyak dikti.

— Oh, diyordu, şimdi evde dır dır kalmadı. Konyak şöyle zihnimi açtı. Haydi! Raşid, hava da güzel, çık sokağa, bakarsın, hürsün, serbestsin... Biraz hava al, gez dolaş.

Günlerden cuma... Raşid Tören yalnız başına sokağa çıktı. Bir başına yemek yedi. Yemekten sonra şöyle yavaş yavaş dolaşmağa çıktı. Başını nereye çevirse herkes çift görüyordu. Biribirlerile şakalaşan, gülüşen, eğlenen, civelek çiftler...

Raşid düşündü. Acaba arkadaşlarından birini bulsa... Cemili orada bulamadı, Saidi aradı bulamadı. O can sıkıntısı ile kendini Beyoğluna attı. Şöyle yüzüne gözüne bakılır bir kızcağıza rastlasa da, bari onunla eğlense...

Rastladı. Biraz sokuldu. Konuştular. Bilmem hangi mağazada satıcı imiş, serbest değilmiş. Haftada bir tek akşam buluşabilirmiş. Raşid Tören düşündü:

— Haftada bir akşam neye yarar? Bunu bırakıp yenisini bulmalı.

Onu bıraktı. Yenisini buldu. Sokuldu, konuştular. Bilmem hangi müessesede daktilo imiş, daireden çıkınca doğru evine gidermiş. Şimdi de evine gidiyormuş.

O da olmadı. Bir hayli aranıp tarandıktan sonra bir kadın daha önüne çıktı. Sokuldu. Konuştular. Fakat kadın evli imiş, başka erkekle nasıl konuşabilirmiş.

Bir haftada araya araya bulduğu kadınların hepsi de böyle menfi çıkmıştı. Bu arada kendisine yüz vermiyenler, hışımla bakanlar, ters ters söylenenler de çok olmuştu.

Raşid Tören yalnızlıktan ve kadınsızlıktan patlayacaktı. Bir akşam o can sıkıntısı ile sinemaya gitti. Meğer sinemalar ne güzel yerleşmiş. Her biri birer canlı bedayi meşheri. Raşid Tören'e orada, hem de yanıbaşında bir kısmet çıkıverdi. Konuştular. Kızın da adı Leylâ imiş. Ertesi gün buluşmak üzere sözleştiler. Artık Raşidin keyfine son yoktu.

Raşid ertesi gün daireyi asmıştı. Leylâ ile öğleye kadar Taksim bahçesinde.. Eve gelip yemek yediler. Ondan sonra Büyükdereye kadar bir otomobil gezintisi yaptılar. Leylâ bir içim su gibiydi. Şen, şuh, civelek.. Neler, neler anlatmıyordu.

Ertesi gün muhallebicide buluştular. Gezmeğe çıkacakları sırada Leylâ dedi ki:

— Tören, şurada büyük mağazalarda tasfiye mi yapıyorlarmış, tenzilâtlı satış mı varmış, oraya kadar gidiverelim, ben kendime bir eldiven alacağım.

Yürüdüler. Belki eldivenin parasını Leylâ verir, vermese de bir eldiven parasından ne olacak, Raşid veriverir.

Mağaza kalabalıktı. Orada bir kadının hoşuna gidecek neler, neler yoktu. Leylâ eldiven aldı, bir şişe levanta aldı. Mendil aldı, pudra aldı, ruj aldı. Raşid hiç sesini çıkarmıyor, arkası nereye varacak diye bekliyordu. Veznenin önüne geldiler. Leylâ durakladı. Raşid:

— Üzerinde yoksa ben vereyim, dedi.

Galiba yekûn on dört lira küsur kuruş tutmuştu. Raşid paraları verdi. Çıktılar.

Gezdiler. Tozdular. Ertesi gün tekrar buluşmak üzere...

Meğer Raşid Leylâ ile tanışmazdan evvel kadıncağız bir manto ısmarlamışmış. Ertesi gün buluştukları zaman:

— Haydi provaya gidelim, dedi.

Prova yapıldı. Dışarıda aralarında bir de münakaşa geçti. Mantonun parasını Raşid vermeliymiş. Adamcağız ona da muvafakat etti. Hattâ fiyatını bile sormadan... Bir yetmiş beş lira kadar da oraya verdi. Gecelerden bir gece bara gittiler. Raşid dans bilmez, Leylâ üçlere dörtlere kadar başkalarile dansetti, durdu. Raşid bir köşede büzülerek seyretti.

Daha ertesi akşam Leylâ Raşid Tören'i gelip daireye aldı. Yolda biraz topallıyordu. Iskarpinleri sıkıyormuş, Öyle yürüyerek gezemezmiş. Bir otomobille Bebeğe gittiler. Eve dönerlerken, Leylâ teyzesinin hastalığından bahsetti, gitti.

Hülâsa Leylâ ne kadar eksiği var - sa birer birer hepsini tamamlamıştı. Sıkışınca da teyzesinin hastalığını bahane ederek gidiyordu.

Aradan bir gün geçti Leylâ yok, iki gün geçti, Leylâ yok, beş gün geçti, gene yok. Raşid evvelâ hasta filândır diye düşünüyordu. Fakat altıncı gün yalnız başına caddelerde gezerken Leylâyı görmesin mi? Yanında kerli ferli bir adam, otomobile biniyorlardı. Üzerinde Raşidin ısmarladığı o muhteşem manto, sırtında o elbiseler, başın da o şapka.. Fırlayıp yakalıyacak oldu.

Kerli ferli adam, iri yarı bir şeydi, boksöre benziyordu. Raşid bir de başına belâ almaktan çekindi. Sadece Leylâya sert bir gözle baktı.

Bu sert bakış artık bir daha benim yüzüme bakma demekti. Leylâ da mânasını anlamıştı.

Raşid Tören şimdi gene yalnız kalınca, geniş bir nefes aldı. Arkasından iki kadeh konyak yuvarladı.

— Oh, dedi, Leylâyı değil, başımızdan püskürtü bir belâyı attık. Konyak ta zihnimi açtı. Haydi Raşid şimdi serbestsin, hiç bir kadına bağlı değilsin, Hürsün, biraz hava al, gez, dolaş...

Raşid Tören vicdanının sesini dinledi, can sıkıntısını gidermek için Beyoğluna çıktı. Gözleri bir kadın arıyordu.

SEM

BOSNA SEVDALARI
Türkçe sözlü ve şarkılı

Öz Türkçe ile Bilmecemiz

Osmanlıca karşılıklarını yazdığınız kelimelerin öz türkçe mukabillerini yazarak şeklimizin boş hanelerine yerleştiriniz ve keserek "Milliyet Bilmece memurluğuna,, gönderiniz. Bilmecemizi doğru halledenler arasında kura çekiyor ve kazananlara hediyeler veriyoruz :

Müddet: Bugün akşama kadardır.

Yeni bilmecemiz

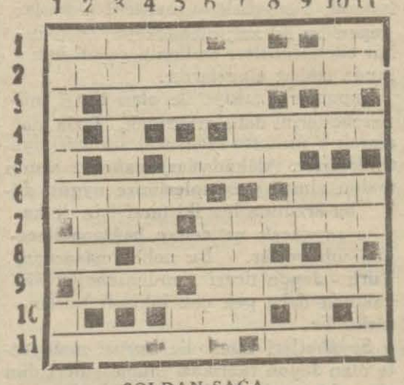

SOLDAN SAĞA

1 — Dava 5, Nota 2.
2 — Müşevvik olmak.
3 — Isıtma ilâcı 5.
4 — İdam etmek 5.
5 — Atik 4.
6 — Nisa 5, cezire 3
7 — Hariç 3, Nutuk 6.
8 — Nota 2, Az sıcak 4.
9 — Iyi giyinmiş adam 3, Muğber olmak 6,
10 — Evlenmemiş kadın 3.
11 — Dem 3, Tevem, aynı batından 7.

YUKARDAN AŞAĞI :

1 — Avdet etmek 6, yama 2.
2 — Ayı yuvası 2, aynı adı olanlar 4.
3 — Söz 7.
4 — Fena değil 3, aydınlık 4.
5 — Bir şark vilâyetimiz 3, genişlik 2.
6 — Rabıt edatı 2, gevşek değil 4.
7 — Misafirhane 4, Bakar 4.
8 — Nota 2.
9 — Nota 2, Mastar edatı 3.
10 — Inoğlu yavrusu 4, Bir büyük hayvan 4.
11 — Tir 2, Sayt 2, Bir kümes hayvanı 3.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL :

18: Fransızca ders. 18,30: Dans musikisi ve muhtelif parçalar. 19,30: Haberler. 19,40: Keman solo - Bayan Kâzım. 20: Strobel ve Ali ve arkadaşları. Iki piyano ve vokal Kuvurtet. 20,30: Senfoni numara 6 Bethoven. 21,15: Son haberler. 21,30: Bayan Bedriye Tüzün, radyo caz ve tango orkestraları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
16,45: Orkestra konseri. — Ders vesaire. 17,45: Plâk. 18: Çocuk neşriyatı. 19,45: Dans plâkları. 20,35: Şarkılar (Brahms) 20,50: Sözler. 21: Eski şarkılar. — Sözler. 22: Senfonik konser. 23: Reklâmlar. 23,15: Orkestra. 24: Sözler. 24,05: Dans.

175 Khz. MOSKOVA, 1724 m.
17,30: Sözler. 18,30: Kızılordu için neşriyat. 19,30: Kolkoz programı. 21: Schumannın eserlerinden konser. 22: Almanca neşriyat. 23,05: Ingilizce neşriyat. 24,05: Macar neşriyatı.

832 Khz. MOSKOVA, (Stalin) 361 m.
17: Oda musikisi. 18: Sözler. (Askeri neşriyat. 22,30: Dans musikisi.

686 Khz. BELGRAD 437 m.
18: Populer orkestra konseri. 19,25: Sözler. 19,30: Almanca ders. 20: Reklâm, plâk. 20,15: Haberler. 20,30: Ulusal neşriyat. 21: Belgrad operasından nakil.

Khz. PRAG, 470 m.
16,55: Hafif musiki. 17,55: Çocuk neşriyatı. 18,10: Sözler. 18,20: Plâk. — Sözler. — Plâk 18,45: Şarkılar. 19,10: Ziraat. 19,20: Almanca neşriyat. 19,55: Haberler. 20,10: Plâk. 20,15: Rusça ders. 20,30: Plâk. — Sözler. 20,50 Kuartet 21: Askeri neşriyat. 22: Keman biriligile orkestra konseri. 23: Haberler. 23,15: Plâk 23,30: Almanca haberler.

1040 Khz. RENNES 288 m.
20,30: Gazete haberleri. 21,45: Karışık konser. 22: Spor haberleri. 22,15: Karışık konser devamı. 22,45: Orkestra (Operetlerden havalar.) — Dans musikisi.

Khz. LEIPZIG, 382 m.
18,30: Schumannın Karnaval eserlerinden parçalar. 19: Aktüalite. 19,10: Skeç. 19,40: Ekonomi. 20: Hafif musiki. 21: Haberler. 21,10: Neşeli akşam musikisi. 23: Haberler, spor. 23,30: Dans musikisi .

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
18: Senfonik orkestra konseri. 19,10: Ders. 20,20: Plâk. konseri. 20,20: "Balkan manastırı,, adlı temsil. 21,05: Buda şarkı heyeti tarafından şarkılar. 22,50: Haberler. 23,20: Bulgar halk şarkıları. (Piyano refakatile.) 23,50: Ingilizce aylık bahisler. 1,05: Son haberler.

950 Khz. BRESLAU, 316 m.
19: Aktüalite. — Sözler. 20: Karnaval musikisi. 21: Günün kısa haberleri. 21,10: Zaubereş Tepe,, adlı skeç. 22: 'Binbir gece,, adlı musikili skeç. 23: Haberler. 23,30: Sözler. 23,30. Dans.

Yarınki program

İSTANBUL :

17,30: Universiteden naklen inkılâp dersi, Sinop saylavı Yusuf Kemal. 18,30: Jimnastik, bayan Azade. 18,50: Dans musikisi plâk ile. 19,30: Haberler. 19,40: Bayan Semiha (şehir tiyatrosu artistlerinden) şan piyano refakatile. 20: Maliye bakanlığı namına konferans. 20,30: Demir caz, şan Bayan Roza. 21,15: Son haberler. 21,30: Radyo orkestrası. 22: Radyo caz ve tango orkestrası.

ZAYI: 330 senesinde 16 ıncı ilk mektebinden aldığım şahadetnameyi zayi ettim. Yenisini çıkardığımdan eskisinin hükmü yoktur.

125 No. Nuri

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Millî tefrika: 120

Katran Kazanı

Müellifi: Nazmi Şehab

— Şeyh efendi, öğrenmek istiyor... Sinirleriniz mi bozuk, yoksa bir başka hastalığınız mı var... Nefes edersem birebir gelir buyuruyorlar. ..

Nazmi cevap vermek istedi. Fakat fırsat bulamadı. Zira evvelâ yolda gelirken şerbetli olduğunu söyleyen adam ve arkasından kerametlû şeyh hazretleri kaba etlerini kuduz kelpler dalamış gibi yerlerinden zıplayarak avaz avaz bağrışmağa başlamışlardı. İkisini de akrepler sokmuştu. Şerbetler ve üfürükler maden akreplerine vız gelmişti.

Gökte tabak gibi bir ay vardı. Ve güzel aylı geceyi, ikide bir akrep hücumuna uğrayan betbahtların acı haykırışları ile içi hoplayarak ve bazen, toprak üstünde kımıldanan bir şey görünce akrep geliyor zannedip yerinden deli gibi fırlayarak geçirdi.

Sabahleyin yalnız olarak yola düzülecekti. Hapishane kapısına çıkınca bir gencin evvelâ hayretle yüzüne baktığını, sonra kollarını açarak koştuğunu ve boynuna sarıldığını gördü

— Ah Şehap! Kardeşim bu ne hal?

Macerasını kısaca anlatmağa mecbur oldu. Zira bu, onun eski mektep arkadaşlarından biriydi. Sultanide beraber okumuşlardı. Tıp fakültesine girmişti ve sınıfının iyi talebelerindendi. Sormak nöbeti kendisine gelince;

— Peki ama — dedi — sen ne arıyorsun burada?

— Ben mi? şeyyyy...

—???..

— Ben... burada...

— Eeeeee???

— Hapishane müdürüyüm hani de.. .

— Ne dedin? Fakülteyi ne yaptın?

— Drödüncü sınıfa imtihan vermiştim. Akrabadan biri buraya mahkeme azâsı olmuştu. Hapishane müdürlüğünün münhal olduğunu öğrenince beni telgrafla çağırtan geldim.. Eh, şimdi evlendim de.. Okuyup ta ne olacağım?

Haklı mıydı? burası kolay kolay kestirilemezdi. Fakat deriyi de kafası da, belkemiği de, her yeri de rahattı. Bu ilk bakışta anlaşılıyordu. Içinde en ufak bir üzüntü olsaydı bu kara gözbebekleri, böyle fıldır fıldır döner ve pırıl pırıl parlar mıydı?

Yürüdü... ona "arabaya binmek istiyorum. Bana şefaat et!,, bile diyememişti. Kaygusuzluğunu kıskanmış mıydı ne?

. . . . . .

. . . . . .

Bu dağ, tepesinde "Zülküfül,, yattığı için mi böyle kavrulmuştur. Yoksa bir gün demir asalı, torba sakallı ve demir çarıklı, çıplak bir "Zülküfül,, hazretlerinin buraya gelip kakırdamaları ezelden takdir edilmiş bulunduğu için kavruk mu yaradılmıştır?

Kapkara evlerile üstüste yığılmış bir paşa evi kazına benzeyen şu Osmaniye kasabasında insanlar yaz aylarına acaba nasıl tahammül edebiliyorlar?

Bu evlerin içinde bir tane sıvalısı, bir tane boyalısı yoktur. Çamurdan yapılanları da, taştan ve tahtadan olanları da kapkaradır. Sanırsınız ki insanlar, tepesinde "Zülküfül,,ün yattığı bu yalçın taşlı karadağın rengini değiştirmekten korkmaktadırlar.

Yalnız, batarken, bu taraflarda ufku yağlı bir kızıl renge bulayan güneş, pek kısa bir müddet, her tarafından toz bulutları yükselen bu Osmaniye evlerinin camlarını da parlatır, ve o zaman bu karadağ, bütün toplarile ateş eden eski bir altı anbarlıyı hatırlatır. Bununla beraber "Zülküfül,,ün bulunduğu yüksekliklerde, gene bir başka renge giremezler, yalçın taşlar gene cehennemî bir ateş içinde yanıp tutuşmakta devam ederler, oraları... gene kapkaradır.

Sağlığında onun yaban ovaları ve kızgın çölleri başı açık dolaştığını söyleyen masallara bakılırsa bu torba sakallı ve demir asalı adam, güneş çarpmasından nasılsa kurtulmuş bir betbahttır ki göçüp gittikten sonra bile güneşin hergün en büyük gazabını tecrübe ettiği bu kara taş yığınına kakılıp kalmıştır.

Kötü talih!..

Nazmi, yürüye yürüye nihayet, bir akşam üzeri mukaddes kitaplara kendini bir türlü beğendiremeyen ve mızraklı ilmühallerde bile peygamberliğinden şüphe edilerek hatırası iğnelenen iste bu Zülküflün binlerce sene evvel dolaştığı yerlere gelmişti.

Osmaniyenin pis ve viran bir hanına daldıkları zaman kan ter içinde idiler. Jandarmayı görünce hancı gelen yolcuya iyi not vermemişti anlaşılan... ki onları pencereleri camsız bir odaya soktu. Ve Nazmi ;

— Biz donarız burada yahu! önümüz ova...

Diye söylenince ;

— Hiç bir şey olmazsınız.. — dedi — gece biraz ayaz yapar kapakları çektiniz mi hamam gibi olur bu oda.

Üst rezeleri koptuğu için sokaktan böğürerek geçen öküzlere, mandalara reverans yapar gibi iğilmiş duran ve takırdayarak gıcırdayarak sallanan kapaklara baktı. Hancıya inanmadı ama, fazla lâf etmek beyhude bir zahmet olacaktı. Pek beynisize benziyordu herif... Sustu; bu yorgunluğa iyi gelir diye getirdiği sıcak südü ağır ağır içti. Ortalık kararırken jandarma ile yarış eder gibi bulgura kaşık çalıyordu.

Güzel kızarmış bir tavuk, bir bakraç yoğurt, bir iki diş sarmısak ve bulgur... eh, içinde böyle dolu bir mide bulunan bir vücut uykuyu haketmiş demektir. Horla bakalım hemşeri!.

Ötesinden berisinden dumanlar tüten bir ova...

Bir telgraf direğinin porselen çanaklarında, sivri sinek kadar küçük maymunlar saz çalıyorlardı. Bunlardan biri kimbilir neye hiddetlenmişti. Kemanını kaldırıp karşısındakinin kafasına indirdi. Öbürü saksofon üflüyordu. Birdenbire muvazenesini kaybetti ve acı bir çığlık fırlatarak beyin üstü yere yuvarlandı.

Kemancının kıpkırmızı bir kuyruğu vardı. Bunu, porselen çanağı direğe bitiştiren çelik çubuğa sararak aşağı sarktı ve çapkın kahkahalarla gülmeğe başladı.

Saksofoncu maymun, başı yere değince lâstik top gibi bir metre yukarı zıplamış, sonra iki ayağı üstüne düşmüştü; koşa koşa bir başka direğe gitti. Ve uçarak tepesine çıktı:

(Devamı var)

Inkılab kürsüsünde

Türkiye Cumhuriyetinin nüfus siyaseti nedir?

Bay Y. Kemal mübadele, iskân, nüfus, işlerini ve hıfzıssıha kanununu anlattı

Eski Adliye Vekili Bay Yusuf Kemal dün Inkılâp kürsüsündeki dersine devam etmiştir. Bay Yusuf Kemal dünkü dersinde demiştir ki:

— Türk devleti kurulduktan sonra eski hale bakınca ne gibi değişiklikler olduğunu göreceğiz. Bilhassa ekonomi alanında olanları.

Bu değişikliklerin hepsine birden (derin değişme) diyemeyiz. Ekonomik hayatta değişme asırların mahsulü olur.

Revolüsyon endüstriyal bir buçuk asırdanberi olmaktadır. Yeni Türkiyenin yaşamasındaki değişmeler eski hallere nazaran yeni girilmiş yolları gösterir. Ekonomik çalışma ekonomik muhit içinde olur. Ekonomi nazariyeleri dersinde muhiti birkaç bakımdan tetkik ederiz. Baştan fizik muhitte... Fizik şartlarda değişme olur. Iklim şartları gibi.

Memleketimizde iklim şartı Osmanlılarda şöyle idi, şimdi böyle oldu denemez. Fakat fizik şartları eskiden ve şimdi de böyle idi denilir. Zira yeni kurulan rasat merkezleri bunları tetkik ettektedir. Memleketin fizik şartları, kanal açmak, tünel yapmakla da değiştirilir. Nakliyatta göreceğiz.

Ekonomik muhite başka bir gözle bakarsak hukuki muhit olarak görürüz.

Yeni Türkiye kurulduğu vakıt devletin şeklini verdi. Devletin şekli ekonomik çalışmaya en müsait şekildi.

Türkün tarihine bakacak olursak en iyi çalıştığı rejim kendi içinde kuvvetlilerini başına geçirmek, onunla çalışmaktır. Babadan oğula intikal eden zamanlar Türkün iyi zamanı değildi. Büyük Millet Meclisinin cumhuriyetten evvelki ve sonraki hali başka idi. Misakı milliden başlayarak ekonomik çalışmanın hukukî şartlarını devlet tayin ederken yalnız Türk menfaatı nazarı dikkate alındı. Bu, çok esaslı bir kaidedir.

Biz, Osmanlılarda gördük ki ekonomik çalışmada onu tayin eden serbest değildi. Kayıt bunları bağlardı. Halbuki yeni Türkiyede yalnız Türk menfaatı vardı. Bu, büyük bir değişmedir.

Misakı millî de (Millî ve iktısadî hayatımızda tam bir inkişaf) diyordu. Yeni Türkiyenin hedefi tam bir istiklâldi. Dışarıdaki uluslarla münasebet ve içeride olacaktı. Dışarıdaki uluslarla münasebette ilk dostluk ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetler Birliği ile muahede yaptı. Istanbulun işgalinden tam bir sene sonra idi. O muahedede karşımızdaki devlet beynelmilel bütün bağlardan kurtulmuş olduğumuzu imzalıyordu.

Kapitülâsyonların bir devletin istiklâli ile kabili telif olmadığını tastik ediyordu. Malların girip çıkmasında her devlet kendisi, bunu, kanunları ile tesbit edecektir, diyor.

Japonya da dahil olarak bütün garp devletleri ile Lozanda bir muahede imzalandı. Bu muahedeler ile kapitülâsyonlar kaldırıldı. Muahededeki "kapitülâsyonlar kalkmıştır,, demekle nelerin kalkmış olduğunu söylüyordu.

Lozandan sonra bağlandığımız memleketlerle başka şartlarla muahede yapılamaz. Türkiye istiklâlini tamamile aldı. Kurtuluş mücadelesinde kapitalistleri yendi ve Türkiye şan ve şerefle muvaffak oldu.

Şer'iye vekâleti kaldırıldı. Tedrisat tevhit edildi. Hilâfet kaldırıldı.

En nihayet din namı altında devlet idaresine kalkışma ortadan kaldırıldı.

Din bir vicdan işidir. Onun devlet işlerinde yeri yoktur. Devlet, kendi usûlüne göre idare edilir.

Devlet lâyikliği kabul edildi. Devletin demokratik olması ile lâyik olması arasında iktısadî bakımdan büyük farklar vardır. Atatürk'ün Izmir iktısat kongresini açarken "Hakimiyeti milliye hakimiyeti iktisadiye ile tarsin edilmelidir,, sözü bir prensip oldu.

Ekonomik muhiti insanî bir muhit olarak kabul edersek nüfus hareketlerinin dışında kalırız.

Nüfus meselesi

Nüfus hareketinin başında Yeni Türkiyede Türk neferinin değeri hakkı ile anlaşıldı.

Istıklal harbından evvel Türkiye seferlerdenberi muharebe ediyordu. Büyük harpte Türk neferlerinin harp meydanlarında israf edilmesi Yeni Türkiyenin Türk neferinin her birini koruyan ve neferi az zayiat vererek temin etmesi hakikati çok ehemmiyetle kaydedilecek bir hadisedir. Bu, kendiliğinden olmuş değildir. Bu, bir devlet işi olarak tetkik ettirmiştir.

Daha büyük harpte genişti. bir milyon iki yüz bine yakın zayiat verdik. Istiklâl harbinde karşımızdaki ordular şöyle böyle ordu değildi. Oradaki zayiatımız şöyle böyle bindir. Bunları, bilen bir yerden alırım. Kendimin bildiğim, zannederim, Ermenistan seferinin bize verdiği zayiatı 40 kişidir.

Nüfus işlerinde ferdin sıhhatini muhafaza etmek lâzımdı. Iyi verim, çalışanın kuvvetli olması ile olur. Onun için Büyük Millet Meclisi ilk günlerde nüfusun kıymeti ile şiddetle alâkadar oldu.

Icra Vekilleri Heyeti kanunu tetkik ediyor.

Meb'uslardan biri sordu:

— Ne demek bu içtimaî muavenet?..

Diğer bir meb'us cevap verdi :

— Türkler şöyle hastalık vardır, böyledir. Ben temenni ediyorum ki memlekette sıhhat ve içtimaî muavenet vekilinin sözü Başvekilin sözü yanında olsun.

Alkışlandı. Bütün meclis bu ihtiyacı duymuştu. Anlıyordu. Hemen o sene dengi ile mücadeleye başlanmıştı. Bir taraftan düşmanla uğraşılırken, diğer taraftan da frengi ile uğraşılıyordu.

Salgın sıtma, verem, trahum, zührevî hastalıklar vardı. Biz Ankaraya gittiğimizde hep sıtma vardı. Bugün bir şey kalmamıştır. Mücadeleler yapılmıştır.

Umumî hıfzıssıhha kanunu neşredildi. Sarih olarak sıhhatı korumayı devletin vazifesi addetti.

Elimizde istatistik olmadığı için doğumumuz ölümümüz artıyor mu? Çoğalıyor muyuz? Bunlara cevap veremiyoruz.

Maamafih Sıhhiye Vekâletinin biri 926 mayısından 927 nisanına kadar, öbürü 929 teşrinievvelinden 930 eylûlüne kadar bir anketi var.

Bursa, Balıkesir ve garp vilâyetlerinde 339 köyde yapılan ankettir. Bunu yapanlar doktorlardır.

Bunlara göre doğum binde otuz dokuz, ölüm binde 19 dur. Bu anket bir kere daha tekrar edilmiştir. Doğum binde 39 olmuştur. Olüm binde 17,9 a inmiştir.

1934 te Nüfus umum müdürlüğü doğum ve ölüm kayıtlarına göre memlekette bir istatistik yapmıştır. Buna göre doğum ve ölüm arasındaki fark binde 21 dir.

En çok artan Ruslardır. Bu, binde 22 dir. Biz de 21 olunca çok artanlar içine giriyoruz. Zaten oradaki müşahedelere göre bunlar ümitverici bir şekildir. Bu sene teşrinde tekrar sayım olacak o zaman bunları daha iyi göreceğiz.

Size bir sual sorarım:

— Osmanlılıkta da böyle binde 21 mi idi?

Bitaraf olarak söyliyeyim: Zannetmem.

Mübadele nedir?

Ondan sonra nüfus işlerinde mübadele işlerini görürüz. Bunun esası nedir?

Osmanlılığı ararken görmüştük: Osmanlılıkta mütecanis bir millet yoktur. Osmanlılık denilen şey, tanzimata göre müslüman olmayanı ve olanı hep bir olan bir imparatorluk.

Ekonominin en kuvvetli direklerinden birisi millî birlik şuurunu duymaktır.

— Karnını doyurur mu?

— Evet karnını doyuracak şeyleri artırır.

Türk kültürünü duymayanların bu memlekete verdikleri zararı biliyoruz. Bulgaristan ve Yunanistan ile ufak mübadele esasları konuşulmuştu.

Lozanda Türkiye, bütün devletlerle bütün meseleleri halledince bunu da halletti. Yunanlılarla bir mübadele mukavelesi yaptı.

Türkiyede bulunan Ortodoks Rumlarla Yunanistandaki müslüman olanlar arasında mübadele başladı.

Bu mübadele iki unsura da çok faydalı oldu. Zamanımızda hukuk sosyal bir hukuk değil midir?

Ikinci nokta memleketimizdeki nüfus kesafeti meselesidir. Bunlar halis birer ekonomi meselesidir.

Ekonomi ihtiyaçları gidermek için çalışma değil midir?

Kimin ihtiyacı? Nüfusun...

Kim giderecek? Nüfus...

Şu halde nüfus mühimdir. Eskiden kilometre başına nüfus kesafeti 18 dir. şimdi 17 milyon nüfus vardır. 700 küsur bine taksim edilirse 23 olur. Bizim memleketimiz sanayileşmeğe çalışıyor. Maamafih bugün ziraat memleketi vaziyetindedir.

Rusya 8. Mısır 15. Libya 0,1. Italya ile beraber Libya 21. Meksika 8. Şimalî Amerika 16 dır. Bunlara göre nüfus kesafeti çok azdır.

Maamafih memleketimizin kabili zer' arazisi ile nüfusu mukayese edersek rakkam ziyadeleşir. Karadeniz ve Şark vilâyetleri [illegible] leşmektedi . Istıfade edilen yerlerde kesaret 160 kişiyi buluyormuş.

Sulaklı vadisinde kilometre başına 254 kişi düşüyor.

Iskân kanunu

Geçen sene meclis bir iskân kanunu kabul etti. Bundaki esas, asıl karakteristik sıfatı kültürü birleştirme gibi görülür. Türk kültürünü bir yere tekâsüf ettirmek. Türk kültürünü kabul etmiyenlere kabul ettirmek.

Fecidir: Burada doğmuş, 45 - 50 yaşına gelmiş olup ta bir kelime türkçe bilmeyenler vardır. Ben kanunu ekonomik bakımdan alacağım:

Aşiretleri aşiretlikten çıkarmak lâzımdır. Bazı aşiretler hâlâ orta zamanda yaşarlar. Aşiretin Kanunî zamanında verilmiş bazı salâhiyetleri vardır. Zira Türklük duygusu yerine müslümanlık girmişti. Müslümanlıkta vatan yoktur. Milliyet hiç yoktur.

Türkiyede hepsi bir düşünür, Türk kültürüne bağlı vatandaşlar olması Türk ekonomisinin kuvvet bulmasına yardım edecektir .

Mübadele işinde Türkler zarar etti derler. Çünkü Türklerin ticarete, sanayia istidadı yokmuş.

Tarih tetkik edilirse Asyanın ticaretini Türkler yaparmış. Çin ile garp ticareti Türklerin elinde imiş.

Memleketimizde yerleşme rasyonel bir halde değildi. Şehirlerin menşei pazara gider. Orada pazar kurulmuş, sanatkârlar toplanmış, havali iktısadı yayılmıştır.

Memleketin bazı yerleri gayri münbit bazı yerler sıtmalıdır. Ekonomik vaziyet düzeldikçe kırlardan şehirlere cereyan olacaktır. Bizim işimiz kendi kendisini beklemeğe müsait değildir. Hükûmet bunları zorla başka yere iskân edecektir. Iskân kanunu neticelerini çabuk veremiyecektir. Çok mesaiye, çok masrafa, çok bilgiye ihtiyaç vardır.

Nüfus dediğimiz vakıt keyfiyet ve kemmiyetçe artması diyoruz. Olümün azalması, doğumun artması nüfusun kemmiyetçe artmasına yardım eder. Nüfusun kuvvetli olması, daha verimli olmasına yardım eder.

Bugünkü çocuklara keyfiyet itibarile verilen terbiye nüfusun bilgisi de olmasıdır. Maarif cihetinde de bununla meşgul olunmaktadır.

Türk çocuğu karakter sahibi olarak yetişmek; bâtıl şeylerden azade olarak yetişmek ister. Zamanımızın maarif ülküsü bunu temin için uğraşır.

Osmanlılıktan bahsederken "ferdi çalışmaktan alıkoyar,, demiştim. Bunlar Osmanlılığın gerilemesinde bir sebep olmuştur. Maarifteki hal, bugün, onun tamamile zıddıdır.

Güzel yazı müsabakamız

Bir haftalık dahilî ve haricî vakayii takip ediniz en şayanı dikkat bulduğunuz hadise hakkında bir yazı yazıp bize gönderiniz.

En güzel yazılmış makalenin sahibine:

5 lira

İkinci gelen makalenin sahibine:

2,5 lira

Hakkı telif verilecektir.

Bu musabakaya yalnız liseler, yüksek mektep talebeleri iştirak edebilirler. Yazıların gazete yazısıyla azamî 75 ve asgarî 30 satır olması, kâğıdın bir tarafına yazılmış bulunması lâzımdır.

Bu yazılar cuma günü akşamına kadar elimize geçecek tarzda postaya verilmelidir.

Geçen müsabakayı kazananlar

Güzel yazı müsabakasında birinciliği «Paris - Berlin yolunda» serlevhalı yazı ile mühendis mektebinden Ahmet Refik, ikinciliği «Avrupada genel bir anlaşmaya doğru» serlevhalı yazı ile Galatasaraydan Ömer Fuat kazanmıştır.

Kendilerinin hüviyet varakalarile idaremize müracaat ederek mükâfatlarını almalarını rica ederiz.

PARİS - BERLİN YOLUNDA

Ay sonu, ayın ilki gibi gene Acunun sıyasal durumu üzerinde izler bırakacak bir gün oluyor. Ingiliz Dışişleri bakanı Sir Con Simon Fransız - Ingiliz - Londra konuşmalarından sonra Berline gidiyor. Bugüne kadar Londra sıyasal konuşmalarda sıklet merkezi olmuştu. Italya - Fransa konuşmaları uluslar kurultayı çerçevesinin dışına çıkmştı. Biraz sonra bunu takib eden Fransa - Ingiltere konuşmaları da uluslar arasında parça parça anlaşmaların bütün arasında anlaşmadan konuşmaya nazaran daha verimli olacağını ispat etti.

Romada Avusturyanın istiklâlini tanımak ve tutmak için verilen karar Avusturya Başvekilini evvelâ Italya, sonra da Fransa ve Ingiltereye gitmeye icbar etti. Görülüyor ki uluş adamları, idare ettikleri ulusun menfaatlerini karşılıklı onlaşmalarda buluyorlar ve bundan ötürüdür ki günler geçtikçe her merkezi hükûmet böyle konuşmalara sahne oluyor.

Berlin, Londra ve Parisin birlikte yaptkları tebliğe karşı batı Avrupasın da hava anlaşmalarını ele almış, buna çok müsait davranmıştı.

Londra konuşmaları Almanyanın, Versay muahedesinin kendine yüklediği ezici silâhsızlanma kayıtlarını kaldırmış olmasını hukuken tanımış, onunla müsavi şartlar içerisinde anlaşmaya imkân kapıların açmıştı.

Almanyaya karşı birlikte ileri sürülen doğu antlaşmasına giriş ve uluslar kurultayına dönüş Alman diplomatları tarafından hiç ele alınmamış ona karşılık çerçevelenmiyen bir alan için de Ingiliz ve Alman uluş adamlarının konuşmalarının çok yerinde olacağı ileri sürülmüştü. Ingilizler, Avrupada yıllardan beri elde ettikleri ara bulucu hassalarını muhafaza ediyorlar. Işte bu konuşmaların yapılmak istenmesi Almanların dik kafalı olmadıklarını gösteriyor. Ilk zamanlarda ecnebi matbuatının bir kısmı Almanların bu hareket tarzlarını Fransa ile Ingiltere arasına sokulmak isteyen bir kara kedi gibi karşladılar. Halbuki durum bunun böyle olmadığını gösteriyor. Almanların açıktan açığa eski düşmanlarına karşı dost eli uzatması acun barışı için tam yerinde yapılmış bir harekettir. Fransızlar bundan telâşa düşebilirler: Çünkü, ne de olsa Almanya ya doğrudan doğruya yaklaşmak büyük gayretle bağlanabildiği küçük itilâfı, dostluğuna her zaman inanç besleyebileceği askerî müttefiklerini, gücendirebilir. Sonra Fransa Ingiltere gibi tek kalabilecek bir ulus değildir. Küçük itilâfla beraber Sovyet Rusyasını da düşünmek mecburiyetindedir. Bu mecburiyet, ILondra konuşmalarına karşı Sovyet Rusyanın düşüncelerini Berlin konuşmalarından önce söyletti. Sovyet uluş adamları Con Simonun Berlin seyahatinin daha ileriye götürmesini, memleketlerine kadar gelmesini temenni ettiler.

Şimdi Londra, kendi yerini Berline bıraktı. Fransa Ingiltere konuşmalarının içinde bulunduğu şartlara göre, müsbet netice vermesi, barış için verimli olması, barış seven ve isteyenlere çok kuvvetli ümitler vermişti.

Paristen Berline oradan belki Moskova, Varşova ve Prağa kadar uzanacak olan bu konuşmalar batı Avrupasının emniyet havasını bir kat daha perçinleyecek, acunun barış sıyasasını daha kuvvetleştirecektir. Buna eminiz.

Y. Mühendis Mp. *Ahmet Refik*

Avrupada genel bir anlaşmaya doğru

3 Şubat tarihinde Ingiliz ve Fransız hükûmetleri birlikte olarak yeni bir müzakereye başlanılması için Almanyaya bir nota vermişlerdi. Buna Almanya hükûmeti 13 Şubat tarihinde müsait bir cevap ile karşılık verdi. Fakat mutlaka bir Ingiliz nazırının Almanyaya gelmesini de istedi. Ingilterenin buna razı olması üzerine iki devlet arasında konuşma için bir kapu açıldı. Ilk temas olarak Ingiliz elçisi Almanya Dışişleri bakanı ile görüştü.

Ayni zamanda Ingiltere, Dışişleri bakanı Sir Con Saymenun mart ayı başlarında Almanyaya geleceğini bildirdi. Ancak bundan evvel kendisinin bir konferans vermek bahanesile Parisi ziyaret edeceğini ve bu esnada Bay Flandin ve Bay Lavalle görüşeceğini Ajans haberlerinden anlıyoruz. Bu da gösteriyor ki Ingililtere bakanı Almanyada yapacağı görüşmelerde Fransız isteklerini de gözönünde bulunduracaktır.

Bütün bu teeşbbüs ve görüşmelerin sebebi büyük harpten sonra Avrupada tahaddüs eden anormal vaziyete karşı mağlûp devletlerin günden güne karşı koymağa başlamalarıdır.

Çünkü harpten sonra mağlûplara, bilhassa Almanyaya pek ağır şartlarla dolu muahedeler imzalatılmıştı. Fakat başa Hitlerin gelmesi ve Alman ulusunun tahammülünün tükenmesi üzerine Almanya ciddi bir surette devam edegelmekte olan vaziyete karşı gelmeğe başladı. Bunun üzerine galip devletler yeni baştan bir takım kombinezonlar bulmak mecburiyetinde kaldılar. Ilk evvel Almanyayı birtakım konuşmalarla avutmağa çalıştılar. Fakat bunlarla Avrupada esen emniyetsizliği yok edecek ve hakikî bir barışa içindir ki galip devletler, bu emniyetsizliği yok eedcek ve hakikî bir barışa müncer olabilecek ciddi bir konuşmaya girişilmek üzere Berline, yukarıda yazdığımız teklifte bulundular. Almanyanın bunu iyi telâkki etmesi üzerine mart başlarında ilk konuşmalar başlayacaktır. Bu konuşmaların diğer bir kıymeti daha ziyade evrensel olmağa yüz tutmasıdır. Çünkü Sir Con Simonun Almanyaya gideceğini haber alan Sovyetler kendisini memleketlerine davet ettiler. Yani husule gelecek dostluğun teminine icap ederse kendilerinin de samimiyetle ortak olacaklarını anlatmış oldular.

Işte biz de bu hareketlerin dünyanın çok mühtaç olduğu genel bir barışı doğurmasını bütün kalbimizle dileriz.

Galatasaray lisesi *Omer Fuad*

Adana Çocuk Esirgeme kurumunun faaliyeti

ADANA, 3 (A.A.) — Şarımız çocuk esirgeme kurumu yıllık toplantısı yapılmış idare heyetinin yıllık raporu dinlenerek hazırlanan yeni yıl bütçesi onaylanmıştır.

Bütçe 4250 lira gelirli ve o kadar da giderlidir.

Dörtyol, Kozan ve Erzin çocuk esirgeme kurumlarının bütçeleri de onaylandıktan sonra yeni merkez heyetinin üyeleri seçimi yapılarak toplantıya son verilmiştir.

Adana civarında eski eserler

ADANA, 3 (A.A.) — Geçen yıl Adana ve Tarsustaki bazı köylerde eski eserler arıyarak tetkikat yapan mütehassıs Amerikalılar bir kaç aylık aralıktan sonra şehrimize tekrar gelmişlerdir.

Mütehassıslar 5 mart salı günü bu köylerde tekrar araştırmalara başlıyacaklardır.

Şehrimiz müze müdürü bu işlerde komiser olmuştur.

TARİHİ TEFRİKA : 58

Her hakkı mahfuzdur. *Yazan: Son Yemen valisi Mahmut NEDIM*

Hüseyin Hilmi Paşa Yemeni ıslah için ne düşünüyordu ?

Asîlere karşı bulundurulacak kuvvetler nerelerde ve nasıl tahşid ediliyorlardı?

Hüseyin Hilmi Paşanın bu fikri ilk nazarda yanlış değildi fakat bu noktada düşünülecek birçok cihetler vardı. Bu fikir zaman zaman, belki de hüseyin Hilmi paşadan gelerek, ortaya atılmıştır.

Netekim bilâhare, ve son defa olmak üzere Istanbuldan Dahiliye nezaretinden 7 nisan 1330 tarih ve 387 numaralı telgrafla bana şu yazılıyordu:

"Umum Yemen ve Asir teşkilâtı askeriyesi hakkında ittihazı düşünülen tedabir âtide arzedildiğinden bu bapta mütaleanızın serian biletraf ibnası: Yemen ve Asirin dahil kısmı tahliye edilerek yalnız bervechiâti yerlilerden toplu kuvvetler bulundurulacaktır. Ingilizlere karşı Taızda iki tabur bir batarya iki hecin süvar bölüğü alelûmum Yemene karşı Hüdeydede dört tabur iki hecinsüvar bölüğü, buralarda her türlü isyan ve şakaveti bastırmağa kâfi kuvvetler bulundurulmakla beraber Muha, Miki Kaleh, Bilir, Reis Mesrip, Midi, Cizan, Şakik ve Sim gibi sahil mıntakalarında azamî yüz nefer muhafazası mükemmel müdafaalı gümrük kaleleri yapmak kaçakçılığın şiddetle meni ve bilûmum sevahilin sıkıca tarassudu için Hüdeyde de umum kumandanın emrine tabi lüzumu kadar ganbot bulundurmak, Ciddede yeniden iki tabur bir batarya, iki hecinsüvar bölüğü teşkil etmek ve Kanefde ve Cidde kuvvetlerini Hicaza sureti umumiyede teşkilâtı peyderpey zabitleri nizamiye ve efradı arap olmak üzere millî ve mahallî bir şekle konacaktır. Efradı Somali ve Sudanlı Mısır ve bunlar Afrika halkından veya millî taburların bulunacağı mıntakadan uzak yerler ahalisinden gelecektir .Taburların gelecek zabitanı şimdiden orduya mensup ve millî efrat nihayet onbaşı olacaktır. Ileride bunlardan küçük zabit yetiştirilmesi de tecrübe edilecektir. Peyderpey tekmil piyade taburları yerine hecinli[illegible] de ve makineli tüfek bölükleri ve hecinli bataryalar tesis edilecektir. Millî taburun efradı beş sene hizmet eder. Her neferin maaşı iaşe kendisine ait olmak üzere yüz elli kuruştur. Elbise ve techizat devlete aittir. Beş seneyi sadakatle ifa ve ikmal edenlere bin kuruş mükâfat veriliyor ve maaşına beş sene de elli kuruş zammolunur. Vefat ederse ve şehit olursa ailesine ve sakat kalırsa kendisine ayni ikramiye verilir.,,

Görülüyor ki Babıâli Yemene bir şekil vermek için bir şeyler düşünmüştür. Bu, dediğim gibi, ilk nazarda cazip görünüyorsa da hakikat hiç te öyle değildir. Bu hususta ben, müteaddit defalar merhum Hüseyin Hilmi paşa ile de münakaşalar etmiştim.

Babıâliye bu hususta verdiğim cevap, bu teklifin sakat taraflarını izah ettiği için, onu da aynen koyuyorum:

"Yemen ve Asirin dahilî kısmının tahliyesini ve yalnız sahil ile Ingilizlere karşı tutulmasını icabettiren siyasî sebepleri, yakından bilmediğim için bu bapta bir şey diyemem.

Ancak sevahilde ve belli başlı şehirlerde ve seyyar bir halde Ingiliz ve Italyanların nim himayesinde bulunan ve şimdiye kadar jandarma ile karışık bir surette istihdam olunan Somali ve Sudanlılardan kuvvetler teşkili ve emri muhafazanın mücerret bunlarla temini mümkün olamıyacağını Yemen ahvaline vâkıf olanlar takdir ederler. Çünkü Tehame ahalisi bunlardan daha cesur ve silâhşör ve iklim ile melûf olduklarından ne kadar mükemmel esleha ile mücehhez olsalar kabileler nazarında nüfuz ve tesirleri pek az olacağından sırf nazarı ecanibin tahtı tesirinde bulunmaları itibarile pek ziyade haizi ehemmiyet olan mevakii mezkûrenin emri muhafaza ve müdafaasının defaten bunlara tevdii mucibi mahaziri adide olacağı şüphesizdir.

Bidayeten nısıf nısıfa muntazam askerle karışık olarak istihdamları halinde melhuz mahzurlar bir dereceye kadar zail ve devletçe belki tedricen emniyet hasıl olur.

Bir de def'atle edilen tecrübelere göre Somali ve Sudanilerden Tehame kısmında istihdama haheşker pek az adam bulunabilir. Hele Taaz sancağı hemen umumiyet itibarile cibal olduğundan bunlar oralarda pek az iş görebilirler ve belki hava ile de ülfet edemezler. Cibal kısmı tahliye olunursa Taazda bulundurulacak kuvvet hem Ingilizlere, hem de Zeydilere karşı olmak lâzımgelir ki nokati lâzimede müdafaalı karakolhaneler yapıldıktan sonra livanın cesametve vüs'atine göre bu kuvvetin lâakal altı taburdan ibaret olması lâzımdır. Bir de Ingilizlere yalnız Taız sancağı hudut olmayıp hattı fasıl merkezi ilâyetin Bid kazasına tabi (Ceben) nahiyesine dayanmış oradan şimali şarkiye doğru tahdidat henüz bitmeyip cephede tevakkuf etmiş ve şimali şarkî tahdidatının noktai sabitesi hâlâ taayyün etmemiş olduğundan tahliye halinde cibal kısmında kalacak Rida kazasında Ingilizlerle Cebelliler arasında tahaddüs edebilecek cüz'î bir ihtilâf ve buna Ingilizlerin mun zam olacak az bir parası hüdanekerde Ingilizlerin San'aya doğru nüfuzlarının tevessüünü mucip olur.

Idris ile Imam hazretlerinin evvelâ müttefik iken sonra itilâf üzerine aralarının açılması ve şimdi muharip bulunmaları meselenin emri tahliyeyi ne kadar müşkül kılacağı ise mülâhaza edilmeğe değer bir meseledir.

Binaenaleyh sevahil şayanı emniyet bir surette esaslı bir kuvvetle ve son sistem vapurlarla ve Taız sancağı muntazam nizamiye taburlarile bihakkın inzibat ve muhafaza olunmadıkça ve Taız hiç olmazsa bir kablo ile Hüdeydeye rapt ve Idris meselesi halledilince Rida kazasının emri muhafazası güzelce temin ve cibalden çekilmek için Imam hazretlerile bilmüşavere bir münasip zemin hazırlanmadıkça yalnız sevahil, Tehame ve Taız için ittihazı düşünülen tedabiri askeriye ve vesaiti muhafaza ile elde bulundurulması devletçe arzu olunmakta bulunduğu anlaşılan mahallerde ve Taız sancağında temini baka ve emri tahliye gayri mümkün ve âtiyen her türlü mahazir ve masarifi calip görülmektedir...,,

Bunu buraya almakta bir maksadım vardır. Bazılarınca, eğer Yemen bu şekilde idare edilse idi, orada muhakkak surette rahat ederdik fikri sık sık ortaya atılmıştır. Hüseyin Hilmi paşanın da büyük bir hüsnü niyetle bu fikri ileri sürdüğünü ve daima müdafaa ettiğini söylemiştim. Işte bu fikirlerin tatbik kabiliyet ve kuvveti olmadığını anlatmak içindir ki şuracığa bu iki vesikayi sıkıştırmağı faydalı buldum.

* * *

San'adan Imam Yahyaya mektup yazarak fikrini öğrenmek istedim. Aldığım cevaplardan Imamın itilâfa mütemayil olduğunu öğrendim. Esasen muhabere cereyan ediyor, adamlar gidip geliyorlardı Nihayet Imam Yahya ile bir itilâf zemini bulundu. Ve bir itilâfname akdolundu .

Bu itilâfnameyi tarafeynin imza etmesi için Imamla karşılaşma lâzımgeliyordu. Fakat ne o San'aya gelmek istiyor, ne de bizim onun bulunduğu yere gitmemiz muvafık düşüyordu .

Bu sebeple bir başka çare bulmak lâzımgeldi.Ve orta yerde 2800 metre irtifamda Daan köyünde Imamla buluştuk.

Imam Yahya bütün maiyeti ile karşımızda idi.

Uzun bir zaman çarpışan biribirlerinin kanını döken insanlar, şimdi dostça biribirlerine ellerini uzatıyorlardı. Imam, Ahmet Izzet paşa ve arkadaşlarile dostça, çok samimî görüştü. Ve itilâfnamenin imzalanmasından sonra şöyle söyledi;

(Devamı)

Mimi'ye mektup

MİLLİYET'in Tefrikası: 38 Nakleden: M.F.

Mimi'ye mektubları telefonla yazdıran adam meğer kimmiş?

Hülâsa

[Fantoma - Hırsız namile maruf olan Marten Dal hususî bir baloda gayet garip bir hırsızlık vakasının içine karışmıştır. Çalınan şey ev sahibi Madam Koverlihin yeşil elmasıdır. Bunu Brina isminde bir genç kız aşırmıştır.

Maksadı şudur: Çünkü bu yeşil elmas Cimi Barenjer isminde bir adamın katledildiği gece bunun üstünde idi. Ve elmasın bir parçası da cinayetin olduğu yerde bulunmuştu. Brina bu mücevheri tekrar elde ederek kendisini kurtarmak istiyordu. Halbuki mücevher tekrar ortadan esrarengiz bir şekilde kaybolmuştur. Bunu acaba ev sahibi Koverlih aşırmasın. Fakat neden bu adam böyle bir hırsızlığı yapacaktır?

İşte Dal, şimdi genç kıza bir yardım olmak üzere Koverlihin arkasını takip etmiş ve onun da bir gece Cimi Barenjerin katledildiği dairede ayni şekilde vurulduğunu görmüştür.

Bir sürü maceralardan sonra yeşil mücevheri bulmuş bunu genç kıza teslim etmiştir. Şimdi katili bulmak için Barenjerin masasına geçmiş, ve orada müthiş bir hâdise ile karşılaşmıştır. Fakat nihayet katilin Kondon olduğunu meydana çıkarmış ve onu yakalamıştır.]

Brina titreyerek sordu:

— Ya Miminin mektubu?

— Yazıldığındanberi, herhalde yüzlerce elden geçmişti. Belki evvelce kasada Miminin mektubu da ayni adama aitti. Belki bu adamın hafızası zayıftı da her kasayı açmak istediği zaman bir kâğıda bakmak mecburiyetinde kalıyordu. Bu tehlikeli bir şeydi. Çünkü kâğıd başka birisinin eline de geçebilirdi. Kuvvetle tahmin ettiğime nazaran bu adam dalavereyi mektubun içinde gizlemeğe çalıştı. Numaraları bildiren harfleri diğerlerinden farklı olarak yazdı. Ve nihayet işte bu usul icat olundu.

— Peki Gittler ne oldu?

— Size evvelce de söylediğim gibi Gittler bir hırsız, bir haydut olacak bir yaradılışta değildi. Hastalığının fazlalaştığını görünce vicdanı uyandı. Çalınan eşyayı sahiplerine iade etmenin çaresini aramağa başladı. Polise gitse kendisini de ele vermiş olacaktı. Kondonun yanından kaçınca Barenjerin evinin karşısında bir apartıman tuttu. Penceresinden karşıda olup bitenleri görebiliyordu. Yaptığı bütün karanlık işlere rağmen Barenjerin polisten her zaman kaçınmanın usulünü bildiğini biliyordu. Zaten kasayı onun evine naklettirmeği de bunu bildiği için teklif etmişti. Ve Barenjere eğer her şeyi olduğu gibi anlatacak olursa onun mücevherleri sahiplerine iade etmekte kendisine yardım edeceğini umuyordu. Gittler kasanın nasıl açıldığını bilmiyordu. Yalnız Miminin mektubunun bu işte büyük bir rolü olduğuna kanidi. Barenjerin bu işi kendi kendine halledebilecek kabiliyette olduğuna emindi. Mektubu telefonla yazdırmağa başladı. Henüz birkaç satır yazdırmıştı ki bir silâh sesi mektubu yarıda bıraktı. Polis, Barenjerin öldüğü evi nezaret altına da bulunduruyordu. Bu şerait dahilinde Kondon hazinesine bir türlü yanaşamıyordu. Gittleri bulmak için çok çalıştı. Birçok plânlar kurdu fakat hepsi boşa gitti. Bütün derdi kasayı Barenjerin evinden çıkarmak, yatına taşıtmak sonra bir seyahat bahanesile uzaklaşmak.. Fakat buna muvaffak olabilmenin çaresini bulamıyordu. Aradan bir ay geçti. Madam Koverlih kostümlü bir balo verdi. Yeşil bluzünün içinde o kadar güzel idiniz ki!..

— O gece güzel olmamda ay aydınlığının çok dahli vardı. Zaten eğer ay olmasa idi size müracaat etmek cesaretini de kendimde bulamıyacaktım.

— Öyle ise aya teşekkür etmem lâzım. O gece yeşil taşlı broş bize ne heyecanlar geçirtmişti. Kaç elden geçti..

— Hâlâ kendi kendime, Mösyö Koverlih onu ne diye aldı? diye soruyorum.

Dal ona Sumersin anlattığı kıskançlık şüphe hikâyesini anlattı ve:

— İşte, dedi, Koverlih, Barenjerin apartımanına gitmek için karısının tertip ettiği suvareden kaçtı. Bu sırada ev nezaret altında değildi. Çok geçmeden telefonun zili çaldı. Gittler pencereden Koverlihi görmüştü. Onu iyi tanıyordu sırrını ona söylemekte hiçbir tehlike yoktu. Koverlih kasayı açmağa kabul etti aradığı, ve bulmaktan da korktuğu mektupları belki bu kasanın arkasından kendisini dinliyeceği Koverlihin aklına nereden gelsin?

— Fakat Ralf Kondon suvarede idi.

— Suvareye geç geldi ve erken gitti. Çünkü gidip Barenjerin evinin etrafında dolaşmadığı gün yoktu. Bazan yalnız evin önünden geçmekle iktifa ediyordu. O gece Koverlihin içeri girdiğini gördü..

— Ve Koverlih mektubu yazarken ateş etti..

— Evet. Fakat... (Dal yüzü biraz kızardı) bir şey, veya bir adam onu rahatsız etti. Eli titredi. Koverlih sathî bir yara ile kurtuldu.

— Ya geçen gece?..

— Geçen gece hemen hemen ayni sahne tekerrür etti .Fakat aradan geçen zaman zarfında Kondon, Gittler bulunduğu yeri keşfetmişti zannederdim... (Dal dikkatle tırnaklarını süzüyordu) öyle tahmin ediyorum ki... tafsilâtını hiç bilmiyorum... Bunu Sumersden öğrenirsiniz. Gittler telefon ederken, Kondon üzerine saldırdığı zaman büyük bir korku geçirdi. Şimdi artık vicdanı rahatladı. Çok geçmeden iyileşeceğini ümid ediyorum. Kendinde Sumersa bütün hikâyi anlatabilecek kadar kuvvet buldu ve Kondonun aleyhinde şehadet edeceğini bildirdi.

Dal gözlerini Brinaya kaldırdı ve:

— Şapkanız çok güzel Brina, dedi.

— Evet. Tomun da hoşuna gidiyor.

— Ah.. .evet.. Tom...

— Marten hikâyesinin sonunu anlatmıyacak mısınız?

— Sonunu mu?..

— Geçen gece olup bitenleri. Bana Fantoma - Hırsızdan bahsediniz. Ve yüzünüzdeki bu kesiklerin nereden geldiğini söyleyiniz..

— Evet... peki... şey.. bazan.. sairifilmenamımdır da...

— Sahi mi Marten? Ya Fantoma Hırsız?

O mu? Eğer dikkat etmiyecek olursa bir gün muhakkak Sumers onu yakalayacaktır. Fakat bu korkunun onu yapacağı işlerden alıkoyacağını zannetmiyorum.

Dal içini çekti ve gülerek şapkasını almak için elini uzattı. Sergüzeşt bitmişti ve perde Brinanın üzerine kapanıyordu.

— Gidiyor musunuz Marten?

— Evet.. Anlıyorsunuz ya.. ben..

— Evet.. Anlıyorum..

Ve dostça gülerek Brina elini uzattı.

— Şansınız açık olsun Marten. Sumersin, Fatnoma - Hırsızı yakalamak için onun sairilfilmenamlığından istifade edemiyeceğini ümit ederim.

BİTTİ

Ingiliz lirası

(Başı 1 inci sahifede)

lükler geçirmiştir. Fakat evvelisi gün Londra'dan alınan telgraflar, Sterling fiatlerine iyiden iyiye tesir etmiş ve yedi kuruş birden düşmesine sebep olmuştur. Cumartesi günü akşamı Borsada Sterling fiatleri (598) kuruştan kapanmıştır.

İstikrar için çalışılıyor

LONDRA. 3. (A. A) — Ingiliz lirasının henüz nihayete ermediği zannında bulundukları sukutunu tefsir eden bazı mühim maliyeciler, Ingiliz, Fransız ve Amerikan makamatı arasında istişarelere girişmek için, zamanın hassaten muvafık bulunduğu mütaleasındadırlar. Istikrar teminine matuf olduğu takdirde akamete uğrıyacak olan bu istişareler, ancak kambiyo piyasasındaki resmi müdahaleler arasında bir insicam teminini istihdaf edecek olursa, muvaffak olmak ihtimalleri pek ziyadedir.

Düşüklük Amerikada nasıl karşılandı?

NEW - YORK, 3 (A.A.) — Ingiliz lirasının 4 dolar 78 cent'e düşmesi, para harbı endişelerini doğurmaktadır. Bu hâdise, yalnız Ingilterenin halihazırdaki ekonomi müşkülâtına ve siyasal tereddütlerine nazarı dikkati celbetmekle kalmamış ve fakat ayni zamanda Amerikan muhafazakârlarının o kadar inanmış oldukları Ingiliz ekonomik kalkınmasının doğruluğu hakkında ilk defa olarak malî mahafilde şüpheler uyandırmıştır.

Zira bunların kanaatince bu kalkınma ekonomik ve soysal alanda hükümetin müdahalesi olmaksızın vukubulmuştur.

Paris borsasında

PARIS, 3 (A. A.) — 2 mart tarihinde Paris borsası vaziyeti:

Esham borsasında daha az ittırat vardır. Ingiliz lirasının ehemmiyetli sukutu, bütün piyasaya muhtelif surette tesir eden birtakım dedikoduları mucip olmuştur.

Fransız fondonları birkaç punto kaybetmiştir. Yabancı esham daha tutkundur. Ve pek hafif tahavvüller gösterdiktedir.

Yunan Asileri Giridi ele geçirdiler

(Başı 1 inci sayfada)

Asiler Girit'te

ATINA, 3 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Asi harp gemileri, Giritte Suda limanına gelmişlerdir. Sükûnet vardır. Fakat Giritte karışık olan vaziyet hakkında sarih malûmat yoktur.

Bugün ağlebi ihtimal, katî bir gün olacaktır.

Kabinede tebeddül

Deniz işleri bakanı, Bay Hadji Kiriakos istifa etmiştir. Yerine amiral Sophocle Dousmanis tayin edilmiştir. General Metaksas, nezaretsiz nazır tayin olunmuştur.

Hava bakanlığı müsteşarı Bay Schinas, hava bakanlığına tayin olunmuştur.

Bu münasebetle Atina ajansı, neşrettiği bir tebliğte, hükûmetin serbest fırka başkanı Bay Metaksası ve Balkan muharebesi esnasında deniz işleri erkânı harbiye reisi olan Bay Dousmanisi iş başına çağırmak suretile ittihaz ettiği kararlarını, kendi mevkiini takviyeye matuf olduğunu yazmaktadır.

Venizelist gazeteler

Bay Venizelosun vaziyeti, daima endişeler uyandırmaktadır.

Bütün memlekette örfi idare tatbik edilmekte ve Venizelist gazetelerle diğer muhalif gazeteler intişar etmemektedir.

Müstakil Espia gazetesi, muhalefet reislerine hitaben yazdığı bir makalede, Venizelos nezdinde teşebbüste bulunarak kendisini Atinadaki hakikî vaziyet hakkında tenvir etmelerini ve memleketi tamir kabul etmez felâketlerden kurtarmalarını talep etmektedir.

Hükûmetin Venizelosa hitabı

ATINA, 3 (A.A.) — Havas muhabirinden:

Asilerin elindeki gemilerin ne olduğu malûm değildir. Girit valisi, asilerin başı amiral Demestriasa bir telsiz çekip, kendisini bir korsan telâkki ettiğini ve Girit kıyılarına sokulduğu takdirde top ateşile karşılanacağını bildirmiştir.

Başvekil Çaldaris, (Hükûmetin, ulusal hürriyeti korumakla vazifesini yaptığının ve bu hürriyet uğrunda sonuna kadar cidal edeceğini) eski başvekil Venizelosa bildirilmesini Girit valisine emretmiştir.

Atinada miting

Atinada toplanan büyük bir halk kütlesi, isyanı tertip edenlere karşı nefretini izhar etmiş ve Çaldaris hükûmetini alkışlamıştır.

Selânikte vaziyet

Selânikte, Makedonya ve Trakyada tam bir sükûnet vardır.

Selânikteki memurları yerlerinden atmak ve daireleri işgal etmek için, Venizelos partisine mensup bazı askeri şahsiyetler, Atinadan bir işaret beklemişlerse de, Atinadan gönderilen fesatçıların tevkifi üzerine bu teşebbüs akim kalmıştır.

Zaten her ihtimale karşı polis ve asker kuvvetleri uyanık bulundurulmakta idiler.

Asi donanmasının muhtemel bir taarruzuna karşı, körfezin ağzına ihtiyaten toplar yerleştirilmiştir.

Burada örfi idare ilân edilmiştir. Toplantılar yasaktır. Telgraf ve telefon muhaberatı yeniden açılmıştır.

Üç tayyare bir gemi

Henüz teeyyüt etmiyen haberlere göre, asi gemilerden biri batırılmış, hükûmet tayyarelerinden de üçü tahrip olunmuştur.

Bay Venizelosun isyan hareketine iltihak ettiği rivayet ediliyor.

Miralay Çanakakis, (Girit ihtilâlcileri kumandanlığına) nasbolunmuştur.

Girit adası asilerin elinde

PARIS, 3 (A.A.) — Jurnal gazetesinin Atina muhabiri bildiriyor:

«Girit valisinin işarları cevapsız bırakması, adanın asilerin eline düştüğü endişesini doğurmaktadır.»

Ayan meclisi dağıldı

PARIS, 3 (A.A.) — Echo de Pariye göre, Çaldaris hükûmeti, Venizelistlerin ekseriyette bulundukları ayan meclisini lâğvetmiştir.

Muhakemeler başladı

PARIS, 3 (A.A.) — Echo de Paris gazetesinin Atina muhabiri, Atinadaki Venizelist mebusların tevkif edildiğini ve daha şimdiden ihtilâl reislerinin, divanı harp tarafmdan muhakemelerine başlandığını ve ağlebi ihtimal ekserisinin ölüm cezasına mahkûm olacaklarını yazmaktadır.

Ayni gazeteye göre, general Plastiras taraftarları, uzun zamandanberi orduda memnuniyetsizlik uyandırmağa çalışmakta idiler.

Plâstirasın beyanatı

Bununla beraber, iki senedenberi Cannes şehrinde oturmakta olan Plastiras şu beyanatta bulunmuştur:

« Bugün bütün bildiklerimi, gazetler vasıtasile öğrendim. Hâdiseye hayret etmiyorum. Çünkü memleketin hemen yarısı isyan halindedir. Fransayı, ancak taraftarlarım beni çağırdıktan sonra terkedeceğim.»

Papanastasyu mevkuf

Ayni muhabirin verdiği malûmata göre, eski cumhuriyet liki ve şefi general Papoulas, Atinadaki harekâtı idare etmekte, çiftçi sosyalist fırkası şefi olan Bay Papanastasyu da mevkuf bulunmaktadır.

Venizeloscuların hazırlıkları

ATINA, 3 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Hükûmet, hemen iki aydanberi, Venizelos fırkasına mensup ve eski general Plastirasın telkinlerine itaat eden açıktaki zabitlerin bir isyan hareketi hazırladıkları hakkında haberler almakta ve ayni zamanda Venizelosçu gazeteler hükûmet aleyhinde şiddetle mücadelede bulunmakta idiler.

Bu sırada (cumhuriyetçi) denilen cemiyet te şiddetli tahrikâta başlamış bulunuyordu. Hattâ bazı gazeteler Plastirasın gizlice Yunan - Bulgar hududuna kadar geldiğini ve fakat hazırlıkların henüz kâfi olmadığını görerek tekrar Kana hareket ettiğini yazmışlardı.

Son günlerde Venizelistler borsada piyasaları kırarak mühim miktarda satış yapıyorlardı.

İsyan nasıl çıktı?

Dünkü isyan hareketi evvelâ Salamin tersanesinde baş göstermiş ve açığa çıkarılmş olan 30 kadar ordu ve donanma zabiti küçük bir müsademeden sonra beş harp gemisine girmeğe muvaffak olmuşlardır. Harbiye ve Bahriye bakanları derhal şiddetli tenkil tedbirleri ittihaz etmişlerdir. Sahile ve tersanenin karşısındaki tepeye kıtaat gönderilmiş ve asilere ateş etmeğe âmade iki batarya konulmuştur. Ayni zamanda bakanlar meclisi de toplanarak bütün Yunanistanda örfi idarenin ilânına karar vermiş ve Atinada bazı tevkifat yapılmıştır. Bu sadece bir ihtiyatî tedbir idi, zira sivil ve askeri memurlardan gelen haberler bütün şehirdeki garnizonların hükûmete sadık kaldıklarını ve her tarafta tam bir sükûn hüküm sürmekte olduğunu bildiriyordu.

Harbiye mektebinde

Bu arada, harbiye mektebinde bir isyan teşebbüsü baş göstermiş ve 15 kadar açığa çıkarılmış olan zabit refakatinde "Cumhuriyetçi,, denilen cemiyete mensup siviller olduğu halde içeri girmeğe muvaffak olmuşlarsa da hemen teslim olmağa mecbur kalmışlardır.

Efzun taburunda

Üçüncü ve son isyan hareketi Atina Efzun taburu kışlasında olmuştur. Plâstras taraftarı 15 kadar zabit, tabur zabitlerinin orada olmamasından istifade ederek kışlayı işgal etmişler ve askerin başına geçmeğe çalışmışlardır. Hükûmet asileri silâhlarını teslim etmeğe davet etmişse de bunlar mukavemet gösterdiklerinden topla mücehhez kıtaat ateş açmışlardır. Asiler gece yarısından sonra saat 1 buçuğa doğru teslim olmuşlardır.

Ölüler, yaralılar

Müsademe neticesinde üç ölü ve 10 kadar yaralı vardır. Sabahleyin saat 7 de tersane hükûmet kıtaatı tarafından tekrar işgal edilmişse de asilerin elinde bulunan beş gemi denize açılmağa muvaffak olmuştur. Şimdi bunlar tayyareler tarafından takip edilmektedir. Bütün hava filosu ve bütün ordu hükûmete sadıktır.

Örfi idare ilânına rağmen şehir mutat çehresini muhafaza ve herkes sükûnetle işine devam etmektedir.

Venizelos isyana iştirak etmiştir

ATİNA, 3 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Amiral Sofokl Dusmanis bahriye bakanı, Bay Sinas hava bakanı ve serbest fikir fırkası önderi Bay Jan Metaksas da devlet bakanı tayin edilmişler ve yemin etmişlerdir.

Bay Venizelos isyan hareketine iştirak etmiştir.

Averofun güvertesinde

ATİNA, 3 (Milliyet) — Asi harp gemileri üzerine giden tayyareler bunlara İdra adası civarında rastgelerek bombardıman etmişlerdir. Tayyarecilerin temin ettiğine göre asi gemiler üzerine atılan bombalardan birisi Averof kruvazörü güvertesinde patlamıştır.

Uzlaşmak istemiyorlar

ATİNA, 3 (Milliyet) — Hükûmetin muvafakatile Amiral Zipaldos isyan eden donanmanın kumandanı Demostiher'e telsizle teslim olmasını istemiştir.

Asi kumandan bu telsize verdiği cevapta uzlaşmanın mümkün olmadığını bildirmiştir.

Bugün asi donanma üzerine gönderilecek tayyarelerin bombardıman edecekleri haberi verilmiştir.

Vradini gazetesi tayyarelerin attığı bombalardan bir torpido muhribinin harap olarak Averof tarafından çekilmekte olduğunu yazıyor.

Korsan gemileri

ATİNA, 3 (Milliyet) — Hükûmet isyan eden donanmanın korsan gemileri ilân olunduğu memleketin bütün telsizlerile dün gece her tarafa bildirilmiştir.

ATİNA, 3 (Milliyet) — Dün gece Başbakanın başkanlığında toplanan Bakanlar heyeti asileri muhakeme ve tecziye edecek olan fevkalâde divanı harbin kurulmasına karar vermiştir.

Divanı harp yarın (bugün) den itibaren muhakemelere başlayacaktır.

Tevkif edilenler

ATİNA, 3 (Milliyet) — Selânik vilâyetinin bütün mebus ve âyanları tevkif edilmişlerdir.

Beyanname neşredilecek

ATİNA, 3 (Milliyet) — Hükûmet bir beyanname neşrederek asileri kanun ve adalet dairesinde ve fakat memlekete yaptıkları fenalığın derecesine göre şiddetli surette tecziye edileceklerini ve bunların her kim olursa olsun cezasını göreceğini millete bildirecektir.

Garnizonlar sadık

ATİNA, 3 (Milliyet) — İç İşleri bakanlığından memleketin bütün garnizonlarının hükûmete sadık kaldıkları bildirilmiştir.

50 kisi mevkuf

ATİNA, 3 (Milliyet) — İsyan hareketi dolayısile şimdiye kadar tevkif edilen siyasi eşhasın adedi elliye baliğ olmuştur.

Müttehit muhalif fırka reisleri tevkif edileceklerini anladıklarından saklanmışarldır.

Beyanname

ATİNA, 3 (A.A.) — Atina ajansı tebliğ ediyor: Hükûmet millete hitaben aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

Hükûmet muhaliflerine karşı dahi, bir takım fedakârlıklarda bulunacak derecede ileri gitmek suretile, normal vaziyeti temin için bütün mesaisini sarfederken, 1 mart akşamı bir takım beyinsizler tarafından hazırlanmış olan bir hareket patlak vermiş ve Atina garnizonuna mensup bir düzitam ile tersanede vukua gelmiş olan bu hareket hemen bastırılmıştır.

Yunanistanın vaziyetini ve milletin yüksek menfaatlerini hiçe sayan bir takım mütekait bahriye zabitleri, yalnız fırka hırsı ile harekete gelerek, harp gemileri tayfalarını zorla peşlerinden sürüklemişler ve Avarof, Helui gemilerile iki torpido muhribini alarak alelâcele 1-2 mart gecesinde Giride doğru yola çıkmışlardır.

Ayni zamanda halen Giritte bulunmakta olan liberaller reisi ve taraftarlarını isyana teşvik etmiş ve onların yardımı ile Hanya ile Resmoyu işgal etmiştir. Kendisi Yunanistana karşı bir taarruz yaparak memlekette dahili harp çıkarmak için âsi gemilerin vüruduunu bekliyordu.

Hükûmet, hiç bir şahsın hayatını düşünmeksizin elindeki bütün vesait ile isyanı bastırmaya ve meşru nizamı tesis etmiye azmetmiştir.

Hükûmet, süratle ve azimle hareket edecektir. Hükûmet bütün Elen millitinin her hangi bir şahsın esiri ve bütün Yunan halkını kendi iştihalarına âlet etmek iddiasında bulunan bir avuç unsurun ceberutu karşısında bunların zebun olmamak azminde bulunduğu kanidir.

Hükûmet, isyanı süratle ve azimle tenkil etmek ve milletin hürriyetlerini ve haklarını müdafaa eylemek için, milleti kendi yanı başında mevki almıya davet eder.

Hükûmet, elindeki kuvvet miktarını fazlalaştırmak için muayyen mıntakalardaki sınfları silâh altına çağıracaktır. Hükûmet, Yunanistanın kahraman çocuklarının vatana canla başla yardım etmiye şitap edeceklerinden emindir. Hükûmet yine emindir ki, millet yanı başında olduğu halde nihaî surette ve sürat azmile kanunun hâkimiyetini temin edecektir.

Efkârı umumiye, fevkalâde vaziyete karşı fevkalâde tedbirler almıya karar vermiş olan hükûmetin siyasetini tasvip etmektedir.

Bugün divanı harp teşkil edilecek ve tevkif edilen âsiler bu divan huzuruna sevkolunacaklardır.

Maksimos'un sözleri

PARIS, 3 (A.A.) — Halen Paris'te bulunmakta olan Bay Maksimos, Yunanistanın iktisadî ve malî vaziyeti mütemadiyen salâh bulmakta oduğu velâkin nelmilel sahada Yunanistan ile Türkiye arasındaki kardeşçe dostluk Balkan anlaşmasına müncer olmuş bulunduğu hal de şimdi memlekette vukua gelen ve memleketin menfaatini ihlâl edecek olan kargaşalıklardan fevkalâde hayrete düşmüş olduğunu beyan etmiştir.

İng liz Nazırı

Martın 7 sinde Berline gidiyor

Con Simon'un Moskova seyahati geri kalıyor

LONDRA, 3 (A.A.) — Maten'in Londra muhabiri, Sir Con Simon'un, ayın 7 nci günü akşamı Berline varacağını haber almıştır. Ingiliz Hariciye Nazırı, cuma ve cumartesi B. Hitlerle görüştükten sonra tekrar buraya dönecektir. Ve bir kaç gün sonra da Moskova, Varşova ve belki de Prag'a gidecektir.

Echo de Paris muhabirine göre, bilâkis nazırın Moskova seyahati, Londra ile Berlin arasında doğrudan doğruya müzakere esasını müdafaa edenlerin tesiri altında bulunan B. Mac Donald'ın muhalefeti üzerine geri kalmıştır.

Berlin hazırlanıyor

BERLIN, 3 (A.A.) — Havas muhabirinden: Alman hükûmeti, Ingiliz Hariciye Nazırına muhteşem bir hüsnükabul gösterecektir. Von Neurath, dün akşam Ingiltere sefirine, hükûmetin Sir Con Simon için riyaseticumhur sarayında, müteveffa Mareşal Hindenburg'un dairesini tahsis edeceğini bildirmiştir.

Diplomatik mahafil, B. Hitler hükûmetin başına geçeliden beri, ilk defa olarak Başvekâlet dairesinde muhteşem bir siyasal ve monden resmikabul yapılacağını söylüyorlar.

Yurdda hava vaziyeti

ANKARA, 3 (A.A.) — Ziraat Vekâleti Meteoroloji enstitüsünden aldığımız malûmata göre, iki günden beri bütün Türkiye kuvvetli bir alçak tazyikin tesiri altında bulunmaktadır. Trakya ve Ege mıntakalarile orta Anadolu mıntakasında hava tazyiki son 24 saat içinde 12 milimetre daha düşmüştür ki, bu süretle iki gün zarfında bu mıntakalarda tazyik düşüklüğü 20 milimetreyi bulmuştur.

Bu yüzden doğu Anadolusunun Erzurum çevresinden maada yerleri ile Karadeniz kıyıları hariç olmak üzere yurdun diğer yerlerine yağmur halinde yağış olmuş ve vakit vakit cenubu garbî istikametlerinden kuvvetli rüzgârlar esmiştir. Yağmur Antalya ve Silifkede 38, Uşak, Isparta, Turgutlu, Adanada 30, Çanakkalede 25, diğer yerlerde bir ilâ 20 milimetre arasındadır.

Düşük tazyik hemen bütün yurtta havanın suhunetinin bir gün evvele nazaran mıntakalar arasında değişmek üzere 2 ilâ 20 derece arasında yükselmesine sebep olmuştur.

Doğu Anadolusundan maada yurdun diğer yerlerinde en düşük suhunet dereceleri sıfırın üstünde 2 ilâ 12 en yüksek suhunet 8 ilâ 22 derece arasındadır. En düşük derece sıfırın altında Erzurumda 1, en yüksek suhunet Giresunda 22, Trabzon ve Rizede 21 derecdir.

Ankarada saat 14 te hava sıcaklığı 12 derece kaydedilmiştir. Rüzgâr cenub garbi istikametine saniyede vasati 9 metre süratle esmektedir.

Hava raporu

Sıfır hararet derecesine ve deniz seviyesine indirilmiş barometre bu sabah:

Saat 7 de 739, 14 te 741. Hararet derecesi 7 de 7, 14 te 9. En yukarı hararet 10.5, en aşağı 6.5. Rüzgâr keşişleri esmiştir. En yukarı sürati saniyede 11 metreye çıkmıştır.

Büyük fırka kongresi 9 mayısta toplanacaktır

(Başı 1 inci sahifede)

resi Kamutayda nisan ayı sonlarında yapılması kuvvetle muhtemeldir.

Bütçe encümeni teşekkül ederek etmez, hükûmetin Meclise vermiş bulunduğu 1935 bütçe projelerini tetkike başlayacaktır.

Mülhak bütçeler

ANKARA, 3 (Telefonla) — Maliye Bakanlığı tarafından Kamutaya sevkedilen mülhak bütçelerin bu seneki rakamlarını bildiriyorum.

Yüksek mühendis mektebi; Geçen sene bütçesine nazaran 105[illegible] lira fazlasile, 495382 lira.

Evkaf Umum Müdürlüğü, geçen sene bütçesine nazaran 37444 lira noksanile 2473000 lira.

Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü, geçen sene bütçesine nazaran 96752 lira noksanile 482 248 lira.

Konya Ovası Sulama İdaresi, geçen sene bütçesine nazaran 92[illegible] lira fazlasile 150140 lira.

Yüksek Ziraat Enstitüsü, geçen sene bütçesine nazaran 223[illegible] lira fazlasile 1,160,080 lira.

Devlet Demiryolları, geçen sene bütçesine nazaran 3,965,000 lira fazlasile 20,200,000 lira.

Ankara şehri İmar Birliği bütçesi de geçe senenin ayni olup 171512 lira olarak tesbit edilmiştir. Mülhak bütçelerin hepsi müteveffa olarak hazırlanmıştır.

MEMLEKETTE

Diyarıbekir Halkevinde çok canlı bir çalışma var

Bir de kadınlar derneği açılmıştır. Şimdiden yüzden fazla üyesi vardır

Dıyarbekir Halkevi kadınlar derneği idare heyeti

DIYARBEKIR, (Milliyet) — Diyarbekir Halkevi bu sıralarda büyük bir canlılık göstermektedir. Evin genç ve değimli başkanı Bay Tahsin Cahit Çubukçu Evi yüksek gayesine eriştirmek için çok büyük bir gayret ve faaliyetle çalışmaktadır.

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da dil ve köycüler şubesi köylüler arasında öz türkçe ve yurtbilgisi müsabakaları açmıştır. Evin bu teşebbüsü çok verimli neticeler vermektedir. Geçen yıl müsabakalara otuz köylü iştirâk etmişti. Bu yılki müsabakalara bir kaç yüz köylünün iştirâk edeceği tahmin edilmektedir. Mayıs nihayetinde yapılacak olan müsabakanın programları köylere dağıtılmıştır. Köylüler şimdiden Eve isimlerini kaydettirmeğe başlamışlardır.

Halkevi Dil ve Tarih şubesi tarafından Diyarbekir ve kazalarında çok özlü bir alâka ile folklor tetkikatına başlanmış ve bu tetkikat neticesinde şimdiye kadar beş yüzden fazla mâni, maya ve masallar toplanmıştır. Bunlar yakında bir kitap haline çıkarılacaktır. Dil ve tarih şubesi tarafından hazırlanan ve çok esaslı vesikalara istinat eden Diyarbekir tarihi bu yıl içinde tabedilecek ve dağıtılacaktır.

Kadınlar Derneği: Halkevinde bir Kadınlar derneği açılmıştır. Derneğin yüzden fazla üyesi vardır. Diyarbekir kadınlarını diğer kardeşleri gibi soysal ve ulusal hayata hazırlamak, yetiştirmek ve Türk kadınlığına verilen ulu haklardan faydalandırmak maksadile açılan bu derneğin çok müsbet ve özlü faaliyetlerine şahit olmaktayız. Dernek haftada bir defa Halkevinde toplanarak çarşaf ve peçelerin kaldırılması etrafında çok mühim olan tedbir ve kararlar ittihaz etmektedir. Derneğin bu canlı çalışması neticesinde Diyarbekirde kadınların medenî kıyafete girdikleri görülmektedir. Dernek yakınlarda bütün Diyarbekir kadınlarının iştirakile büyük bir toplantı yapmaya ve orada kadınlara verilen haklar üzerinde söylev ve konferanslar vermeyi onaylamıştır.

Musiki şubesi: Diyarbekir müzik heyeti de bugünlerde çok canlı faaliyetler göstermektedir. Buraya yeni gelen kültür müfettişi Bedri Tolonayın idaresi altında on beş

Diyarbekir Halkevi Başkanı Bay Tahsin Cahit Çubukçu

kişilik bir müzik heyeti ile 40 kişilik bir koro teşekkül etmiştir. Müzikle koro heyeti on beş günden beri provalara başlamış ve birçok alafranga parçalar hazırlamıştır. Bu heyet ilk konserini Halkevlerinin yıldönümünde verecektir.

Halkevi kurslar komitesi tarafından ikinci kânundan itibaren fransızca, ingilizce, italyanca ve ticaret kursları açılmış ve bu kursların her birine 20 den fazla yurtdaş devama başlamıştır.

Bütün bu faaliyetile Halkevi bir arı kovanı gibi kaynamaktadır. Şark vilâyetlerimizin yegâne bir kültür evi halini alan ve yüksek gayesine doğru inanlı adımlarla yürüyen Diyarbekir Halkevinin faaliyeti diğer Halkevlerine örnek olacak bir derecede kuvvetlidir. Evin çok çalışan Başkanı Bay Tahsin Cahit Çubukçunun faaliyeti cidden tebrik ve takdire lâyıktır. Evimize ve Başkan Bay Cahit Çubukçuya daha büyük muvaffakıyetler dileriz.

Denzilide grib

DENIZLI, (Milliyet) — Denizlide grip hastalığı az çok salgın bir hal almıştır. Gazi mektebinde üçte bir nisbetinde çocuklar ve muallimler gribe yakalandığından mektep bir hafta müddetle tatil edilmiştir.

Kandırada Doktor yok..

KANDRA, (Milliyet) — Kandra hükûmet hekimi Dr. Nazif Alinin Bolvodine tayini üzerine bura hükûmet doktorluğu iki aydan beri münhaldir. Kaza sağlık işlerine bu vaziyet karşısında belediye ve tahlisiye doktoru olan B. Dr. İsmail Hakkı tarafından bakılıyordu. Uzun müddetten beri hastalanan Dr. İsmail Hakkının ahiren vefatı üzerine kazamız bu kış günlerinde tamamen doktorsuz kalmıştır.

Halbuki kasabamızda bir miktar grip vakası görülmüştür. Ve bu hastalar, tedavi için İzmite hususî otomobil göndermekte ve büyük masraflarla doktor istemektedirler.. Binaenaleyh hemen buraya bir hükûmet hekimi gönderilmesini bütün Kandralılar dilerler.

Samsunun müddeiumumî muavini

SAMSUN, (Milliyet) — C. müddeiumumî muavini Bay Hüseyin Hüsnü bir derece terfi etmiştir.

Kütahya kadınlık tarihinde bir dönüm günü

KÜTAHYA, (Milliyet) — Kadın saylavların bulunduğu ilk büyük kurultayın açım günü Kütahya kadınlarının da medenî giyim günü olarak Belediye Meclisince kabul edilmiş, bu karar saylavlık hakkına erişen kadınlarımız tarafından sevinçle karşılanmıştır.

Bugün, Kütahya kadınlarının kara örtüden kurtuluş günü olarak her yıl kutlulanacaktır.

Askerî tebliğler

Beyoğlu Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemiz mıntakası nüfuslarında yerli olarak kayıtlı 306 ilâ 326 doğumlu (dahil) ihtiyat efradın 2 şubat 935 tarihinde başlanan yoklamaları 31 mart 935 tarihinde bitecektir.

2 — Mezkûr doğumlu ihtiyat efradın cumartesi, salı, perşembe günlerine mün hasır olmak üzere haftada üç gün şubeye müracaatla ihtiyat yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

* Beyoğlu Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemizde kayıtlı yerli ve yabancı 331 doğumluların ilk yoklamasına 2 mart 935 tarihinde başlanmıştır.

2 — Yoklamaya gelecek olan mükelleflerin (4) adet vesika fotoğrafı ile yeni nüfus cüzdanlarını yanlarında getirmeleri lâzımdır.

3 — Şubenin cumadan gayri günlerde her gün yoklamaya devam edeceği ilân olunur.

Bir malın itibarı ne ile ölçülür?

Ekseriya malın yetiştiği yerin şöhretine bakarız

Silivri diye satılan yerli yoğurtlar Bayrampaşanın baklaları, Şamın kayısısı V. s. v. s.

Balıkpazarında bir dükkândan yoğurt alacaktım; dükkân sahibi:

— Gayet güzel, bir silivri yoğurdum var dedi size ondan vereyim!

Elime tutuşturduğu tenekenin üstüne baktım: Tütün gümrüğünde bir adres yazılı idi.

Gülmeğe başladım:

— Bu nasıl silivri yoğurdu? Yoksa, görmeyeli. Silivri Istanbula mı geldi?

O da güldü:

— Siz silivri yoğurdu diye satılan yoğurtları, Silivriden mi gelir, sanırsınız.. Onların çoğu burada yapılır.

Dükkâncıdan aldığım bu cevabla, ayağım suya erer gibi oldu.

Sarayburnu bostanlarından topladığı baklayı "Bayrampaşanın teze pahla...,, diye bangır bangır satan zerzevatçılar; halis Rize mallarını:

— Hay gidi "Dörtyol şekeri,, diye yutturan portakalcılar, mevsimi gelince, şuradan buradan eline geçirdiği marulları:

— Yedikulenin göbeklileri.. yalanile yutturmağa kalkışan marulcular gözümün önünden birer birer geçmeğe başladı. "Halis Kayseri,, niyetine yediğimiz eşek etinden yapılmış pastırmaları, Edirne peyniri adının hatırı için kilosuna 50-60 kuruş verediğimiz yavan peynirleri; Trabzonda tutulub buzlar içinde İstanbula getirilen Beykoz gülü kalkanları, düşündüm.

Başka yerlerde de, öylemidir, bilmem, fakat bizde, yiğit lâğabile anıldığı gibi, semtler de orada yetişen mallarile anılırlar.

Geçende, birisi anlattı:

— Biraz siyah havyar almak için Galatada bir dükkâna girdim. Baktım, koca bir fıçı... üzerindeki etikette "Rus havyarı,, diye yazıyor.

Sordum:

— Rusyadan havyar geliyor mu?

Mırın kırın ettikten sonra itiraf etti:

— Bafra hafyarıdır ama, birinci mal... Sizin için kilosu 14 liraya olur.

— Niçin, doğruca "Bafra havyarı,, diye satmıyorsunuz?

Çenesini kaşıyarak :

— Ne yapalım, bayım, dedi, her gelen bize Rus havyarını sorar. adı çıkmış bir kere... Bafrada havyarın âlâsı yetiştiğini kime anlatırsın?

Havyarı bir yana bırakıb, en çok kullanılan gıda maddelerinden biri olan yağı ele alalım. Hangi yağcıya sorsanız; sattığı yağın Trabzon yağı olduğuna yemin eder. Halbuki bunların çoğu Kars yağı ve diğer yağlarla karışıktır. Düşünülse, bütün elmaların Amasya bütün portakalların Alanya, bütün kayısıların Şam (?), bütün kestanelerin Bursa malı olmasına imkân var mıdır?

Fakat, en iyi cins mal, nerede yetişiyorsa, satıcı, kendi malına oranın adını verir.

Ereğliden gelen çilek, İstanbul sınırlarından içeriye girince "Arnavutköyünün taze çilek,,i olub çıkar ortaya.. Şimdi bir tek paçacı dükkânı kalmayan Beykozun paçası, hâlâ dillerde dolaşır, durur.

Manava gider sözgelişi, kabuklu dışbademinin fiatini öğrenmek istersiniz: Satıcı (75) kuruştan kapı açar.

— Pahalı değil mi? diyecek olsanız, herif azametle cevab verir:

— Pahalı olur mu hiç?.. Halis Çeşme bademi bu...

Bademlerin dili yok ki, size nereden geldiklerini söylesinler. Üç beş incir ağacından başka ağacı olmayan Kavaktan, mevsiminde, şehre tabla, tabla incir indirirler.

Son zamanlarda, dutile şöhret almağa başlayan Mecidiyeköyünde kendi adını taşıyan dutların dörtte biri kadar dut yetişmediğini söylemeğe hacet yok.

Fakat öteyanda ne kadar hıyar varsa, Çengelköyünün, ne kadar zeytin varsa, Tirilye ile Ayvalığın, ne kadar kavun varsa, Kırkağaçla Uzunköprünün, ne kadar karpuz varsa Tekirdağının, ne kadar bal varsa, Ankara ile Edremidindir.

Bunca zamandır, Antepde yetişen fıstık bile Şam fıstığı adını üzerinden atamadı.

Diyeceğim, bizde malın itibarı, cinsile değil, yetiştiği yerin şöhretile ölçülür.

Uzun tüylü bir kedi gördük mü:

— Aman, ne güzel Vankedisi.. diye okşarız.

Halbuki, koca Vanda aransa, on tane kedi bulunmaz. Kavaktan başka dikili ağacı olmayan Sıvasın en meşhur olan şeyi, bağlarıdır.

Malatya, yeryüzünün belki en güzel yemişlerini yetiştirdiği halde, namlı olarak bir kayısısını biliriz.

Sapancanın tadına doyum olmayan armudunu bir yana bırakır, Kirezinin methini ederiz.

Bana kalsa, mal alırken, bizi aldatan işte bu yalancı şöhretlerdir.

Salâhaddin GÜNGÖR

BÜYÜK

Tayyare Piyangosu

18 inci Tertip 5 inci Çekiş

11 Mart 1935 de dir.

Büyük ikramiye: 30,000 Liradır

Ayrıca 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiyeler ve 20.000 liralık mükâfat vardır.

1615

Istanbul Asliye Beşinci Hukuk Mahkemesinden:

Muharremin Cihangirde Ozoğlu sokağında 27 numaralı Tevfik bey apartmanında 7 numarada Saime ve Anadolu Hisarında Kandilli caddesinde 71 numarada Bekir ve Yeniköy caddesinde 190 numarada Sıdıka ve Kuzguncukta Paşa limanı caddesinde 115 numaralı yalıda Mustafa aleyhlerine ikame eylediği davadan dolayı arzuhal suretleri ikametgâhlarına gönderilmiş ise de bulunmadıklarından bermucibi talep bir ay müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren dava arzuhaline cevap vermek ve tebliğ makamına kaim olmak üzere bir adedi mahkeme divanhanesine talik edildiği gibi evrak havadisle de ilân olunur. (8841)

Göz Hekimi

Dr. S. Şükrü Ertan

Birinci sınıf mütehassıs

(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60

816

Istanbul Asliye Uçüncü Hukuk Mahkemesinden:

Makruhi Çilingiryanın Mahkememize müracaatla 934 - 627 numaraya mukayyet ve kocası Vensan Çilingiryan aleyhine açtığı boşanma davasının 28 - 2 935 tarihli celsei tahkikatına müddealeyh gelmemiş ve hakkında gıyap kararı verilmiş olmakla tayin kılınan 28-3-935 perşembe tahkikat gününde mumaileyhin veya göndereceği bir vekilin mahkemede hazır bulunması lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8834)

Asliye Üçüncü Hukuk mahkemesinden: Davacı İrfan tarafından Tophanede Yenihayat kıraatanesi sahibi Sabit nezdinde mukim kocası Ramazan aleyhine açtığı boşanma davasından dolayı müddeialeyhin gıyabında cereyan eden muhakeme neticesinde hakkında usulün 401 inci maddesine tevfikan gıyap kararı ihtar ve tebliğine karar verildiğinden tayin olunan 26-3-935 saat 10 da hazır bulunması veya bir vekil göndermesi aksi takdirde gıyabında karar verileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8839)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

5-3-935 salı günü kapalı zarfla eksiltmesi yapılacağı ilân olunan Gemlik yaprak Tütün ambarı inşaatı eksiltmesi şimdilik geri bırakılmıştır. (1093)

Idaremiz ihtiyacı için şart namesi mucibince 6000 kilo Makine yağı pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek istiyenlerin 7-3-935 perşembe günü saat 1 5 de yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte Cibalide Levazım ve Mübayaat şubesine gelmeleri. (1013)

ISTANBUL BELEDIYESI ILANLARI

Belediye yardım sandığının 2 mart 935 toplantısında yapılan tekliflerin tetkik edilerek karara bağlanması için 11 mart 935 pazartesi günü saat 10 da Merkez binasında tekrar toplanacağından âzanın gelmeleri. (1129)

Istanbul Dahilî Ticaret ve Ihracat Gümrüğü Müdürlüğünden:

Gümrüğümüzün 5 No. lu ambarının içerisindeki böylme duvarın üzerine yaptırılacak 141 lira 75 kuruş bedeli keşifli 1 metre 80 santim yüksekliğinde 8 lik oluklu galvanizli saçtan perde inşası, pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur. Istekllilerin keşif evrakını görmek üzere her gün ve eksiltmek için de yüzde 7,5 pey akçelerile 25 mart 935 pazartesi günü idaremizdeki komisyona gelmeleri bildirilir. (1079)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli ile mıkdarı aşağıda yazılı Karbit 14-4-935 pazar günü saat 15 de kapalı zarf usulile Ankarada Idare Binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 534,38 liralık muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği veşikalar ve kanunun dördüncü maddesi mucibince işe girmeğe manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve teklifler ile aynı gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler parasız olarak Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Müdürlüğünde ve Ankara'da Malzeme Dairesinde dağıtılmaktadır. (1046)

Cinsi	Mikdarı	Muhammen bedeli Lira
Karbit	75,000 kilo	7125

1645

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

Istanbul'da son zamanlarda Difteri hastalığının çoğalmıya yüz tuttuğu anlaşıldığından hem hastalığın önünü almak ve hem de çocuklarımızı ileride bu hastalıktan korumak için küçük yaştaki çocuklara aşı tatbikine karar verilmiş ve aşı istasyonları açtırılmıştır. Istasyonların bulundukları yerler ve müracaat saatları aşağıda gösterilmiştir. 6 yaşından 12 yaşına kadar olan mektep talebesine mekteplerde aşı tatbik edilmektedir. 2-6 yaş arasında bulunan daha küçük yaştaki çocuklara da açılan bu aşı yerlerinde aşı yapılacaktır. Arzu eden aileler istasyonlara müracaat ederek bu yaş arasındaki çocuklarını aşılatabilirler. Aşı parasız olarak tatbik olunur. Aşının hiç bir zararı ve tehlikesi yoktur. Çocukları uzun zaman ve büyük oluncaya kadar Difteri gibi fena hastalıktan korur. Bunun için ailelerin istasyonlara müracaat ederek çocuklarını aşılatmaları tavsiye edilir.

2 - 6 yaş arasındaki çocuklar için difteri istasyonları müracaat saatleri

2 den 4,5 a kadardır.

Kadıköy Belediye Dispanseri "Mühürdar caddesi No. 76,,.
Eyüp „ „ "Eyüp camii kebir mahallesi,,.
Usküdar Süt ve mektep çocukları Dispanseri "iskele meydanı,,.
Beşiktaş „ „ „ „ "Akaretlerde,,
Edirnekapı Sıhhat merkei "Atik Ali Paşada Tramvay caddesinde,,
Beyoğlu Belediye Baş Hekimliği "Tünel başında,,
Beyazıt Belediye mevki Hekimliği "Beyazıt nahiye müdürlüğünde,,.
Beyoğlu Belediye Hastanesi "Taksim Sıraserviler,,
Haseki Hastanesi "Aksaray,,. (977) 1639

Istanbul Ikinci Iflâs Memurluğundan: Bakırköyde oturmakta ve Yeşildirekte (7) No. da trikotajcılıkla meşgul bulunmakta olan Filip Nikolaidisin iflâsı 28-2-935 tarihinde açılıp tasfiyenin adî şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan:

1 — Müflisten alacağı olanların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve istihkaklarını ilândan bir ay içinde 2 inci Iflâs dairesine gelerek kaydettirmeleri ve delillerini (senet ve defter hulâsaları ve saire) asıl veya musaddak suretini tevdi eylemeleri.

2 — Hilâfına hareket cezaî mesuliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlarının ayni müddet içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri.

3 — Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartile bunları ayni müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mazeretleri bulunmadıkça cezaî mesuliyete uğrayacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları.

4 — 12-3-935 tarihine müsadif salı günü saat 13 te alacakluların ilk içtimaa gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcunu te-

Deniz yolları

IŞLETMESI

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı

Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

TRABZON YOLU

VATAN vapuru 5 Mart SALI saat 20 de Rize'ye kadar. (1102) 1712

İskenderive yolu

İZMİR vapuru 5 Mart SALI günü saat 11 de İskenderiyeye kadar. 1711 (1101)

Istanbul 7 nci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahçuz olup satılmasına karar verilen oda takımı ve halı 9 - 3 - 935 tarihine gelen cumartesi saat 9 dan 10 a kadar Şişlide Samanyolu sokağında 120 No. lu hanenin önünde hazır bulunacak memuru tarafından açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur.

keffül eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu ilân olunur. (847)

Hasan Kuvvet Şurubu

ZAAFI UMUMÎ, KANSIZLIK ve KEMİK Hastalıklarına Şifaî tesirleri Çoktur

Çocuklar, Gençler, Genç Kızlar ve İhtiyarlar her yaşta istimal edebilirler. HASAN ECZA DEPOSU

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

İhtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60) ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 1610

1611

Öksürenlere: **KATRAN HAKKI EREM**

ROMATİZMA
SİYATİK
ADALE AĞRILARI

Sebebi her ne olursa olsun

BÜTÜN AĞRILARA KARŞI

HARİCEN

sürülmek suretile kullanılır.

LİNİMANTOL KANZUK

seri ve kat'i tesirli bir pomattır.

LİNİMANTOL KANZUK

Her eczanede bulunur.

Türkçe - Osmanlıca - Fransızca

SÖZLÜK

DİCTİONNAİRE TURC - OTTOMANE - FRANÇAİS

İsmail Hami Danişmend tarafından meydane getirilen bu lûgat öz Türkçe kelimelerin şimdiye kadar kullanılmakta olan Osmanlıca ve aynı zamanda Fransızca karşılıklarını göstermektedir.

Herkesin ve hatta ecnebilerin istifade edeceği bu SÖZLÜK intişar etmiştir.

1718 FİATI 100 KURUŞTUR

KANAAT KÜTÜPHANESİ

Alât ve kitap satın alınacak

İktisat Vekâleti Tahlilâtı Ticariye Lâboratuvarı Müdürlüğünden:

Cinsi	Tahmin bedeli	Ihale günü	Saat
Yabancı dillerde kitap ve ve mecmua	827	20-3-935 çarşamba	14
Lâboratuvar âleti	404	20 „ „	14
Pulfrih fotometresi	1081	20 „ „	14

Ticaret lâboratuvarı için yukarıda yazılı kitab, âlet ve fotometre açık eksiltme ile belli gün ve saatte ihale olunacak tır. Isteklilerin şartnamesini görmek için her gün Sultanahmette lâboratuvara ve ihale günü vaktinde yüzde yedi buçuk teminat makbuzile birlikte Fındıklıda kâin Yüksek Mektepler Muhasebeciliğinde Komisyona müracaat etmeleri.

1643 (1028)

Askerî Tıbbiye Mektebi Müdüriyetinden:

1 — Mektebimizin Tabip ve Eczacı sınıflarına Fen ve Tıp Fakülteleri serbest talebelerinden istekli ve sıhhî ahvali tam ve kabul şeraitini haiz olanlardan bir miktarı şimdiden kayıt ve kabul edilecektir.

2 — Talıplerden yüksek sınıfta bulunanlara iyi dereceler tercihan kabul edilecektir.

3 — Kayıt ve kabul bu günden itibaren martın yirmisine kadar devam eyliyecektir. (1123)

Dr. A. KUTIEL

Karaköy Topçular caddesi No. 33

Sultanahmet Sulh Birinci Hukuk Hâkimliğinden:

Davacı Alinin Istanbulda Meyvahoşta 14 No. da kabzımal Hacı zade Halil aleyhine açtığı üç yüz lira alacak davası üzerine yapılan duruşmada dava edilen Halil namına yazılan celbname arkasına mübaşir tarafından verilen meşruhatta dava edilenin ikametgâhı meçhul olmasına nazaran hakkında ilânen tebligat ifasına ve mahkemenin de 3-4-935 çarşamba saat 10 buçuğa talikine karar verilmiş olmakla mezkûr günde mahkemeye gelmezse mumaileyh Halil hakkında gıyaben muhakeme yapılacağı ilânen tebliğ olunur. (8843)

Kadıköy Sulh Icra Dairesinden:

Bir borcun temini istifası zımnında mahcuz olup satılarak paraya çevrilmesi mukarrer bulunan muhtelif cins ev eşyası 11-3-935 tarihine müsadif pazartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar Kadıköy pazarında açık arttırma ile satılacağından yüzde iki buçuk resmî dellâliyesi müşteri ne ait olarak talip olanların mezkûr gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memura müracaat eylemeleri ilân olunur. (8844)

GAZETECİLİK ve MATBAACILIK TÜRK ANONİM ŞIRKETI

İdare Meclisinden

Şirketimizin senelik adi heyeti umumiye içtimaı 25 Mart 1935 tarihine müsadif pazartesi günü saat on dörtte şirketin merkezi idaresi bulunan Istanbul'da Ankara caddesinde 100 numarada kâin şirket binasında aktedilecektir. Şirket hissedaranı işbu içtimaa davet olunurlar.

Ruznamei müzakerat

1) Idare Meclisi ve mürakıp raporunun okunması;

2) 1934 senesine ait bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tastik ve Idare Meclisinin ibrası;

3) 1934 senesi temettüünün sureti taksim ve tevzii hakkında karar ittihazı;

4) 1934 senesinde Idare Meclisi âzalarına verilecek ücretin tayini;

5) Meclisi Idare âzasile mümessillerin şirketle muamelelerde bulunabilmelerine mezuniyet itası.

Gerek asaleten ve gerek vekâleten lâakal (100) yüz adet hisseye malik olup ta işbu heyeti umumiye içtimaında hazır bulunmak isteyen hissedarlar ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince yevmi içtimadan nihayet bir hafta evvel sahip oldukları hisse senetlerini şirket merkezi idaresine makbuz mukabilinde tevdie mecburdurlar.

KONYA ELEKTRIK

Türk Anonim Şirketinden:

Şirketimizin umumî hissedarlar heyeti 935 yılı mart ayının 31 inci pazar günü saat 10 da Konyada hükûmet meydanındaki şirket binasında aşağıda yazılı ruzname mucibince adiyen ve fevkalâde içtima edeceğinden hissedarların içtimaa girebilmeleri için hamil oldukları hisse senetlerini içtimadan on gün evvelisine kadar şirkete makbuz mukabilinde teslim etmeleri ilân olunur.

Ruznamei Müzakerat:

1 — Meclisi idare ve murakıp raporlarının okunması,

2 — Senelik bilânçonun tasdiki,

3 — Heyeti idare ve murakıbın ibrası,

4 — Yeniden bir murakıbın intihabile ücretinin tayini,

5 — Müddetini ikmal eden üyelerden Konya saylavı Bay Musa Kâzım, Osman Olgun, Ahmet Hamdi ve Ahmet Ergunun yerlerine dört üyenin seçilmesi,

6 — Sermayenin 650 bin liradan 227500 liraya tenzili için dahili nizamnamenin 5 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi,

Eski madde

Şirket sermayesi 150 bin lira tezyit edilmek suretile 650 bin liraya iblâğ edilmiş olup beheri on Türk lirası kıymetinde 65 bin hisseye münkasimdir.

Yeni madde

Şirketin sermayesi beheri üç buçuk Türk lirası kıymetinde 65 bin hisseye münkasim 227500 liradan ibarettir. 1674

Sultanahmet Sulh Mahkemesi 1 inci Hukuk Hâkimliğinden:

KARAR SURETI

Davacı: Kompanyi Fransez Dü Levan

Müddeaaleyh: Şark Demiryolları işletici Kumpanyası.

G. D. Kompanyi Fransez Dü Levanın davası mutasarrıf olduğu aşağıda No. ları yazılı 35 No. lı kuponu merbut 3800 Şark Demiryolları işletici kumpanyası hisse senedi üçüncü şahıs yedinde depozito olduğu bir sırada çalınmış olduğundan Ticaret Kanununun 437 inci maddesi mucibince hisse senetlerine dair tediyatta bulunmaktan memnuiyetine karar itası talebinden ibarettir.

Müddei No: ları havi bir liste vermiş ve müddeaaleyh de bu hususta bir itirazı olmadığını söylemiştir. Bu itibarla (649 - 650, 671 ilâ 680, 727 - 728, 730, 737 ilâ 739, 791 - 792, 818-819, 821 ilâ 852, 890 ilâ 894, 911 ilâ 913, 920, 923-924, 939, 1176, 1341, 1817, 2220, 2307, 2480, 2529-2530, 2956 ilâ 3008, 3013-3014, 3053 ilâ 3062, 3101 ilâ 3103, 3106 ilâ 3108, 3121-3122, 3151, 3176 ilâ 3200, 3776, 3782, 3791-3792, 3796 ilâ 3821, 3823 ilâ 3825, 3846-3847, 3850 ilâ 3890, 4000, 4007, 4382, 5051, 6061, 6233 ilâ 6236, 6626-6627, 7613, 7719 ilâ 7723, 8224 ilâ 8234, 8335 ilâ 8359, 8589, 8632, 9139 ilâ 9145, 9943, 9949, 10176 - 10177, 10614 ilâ 10625, 10999-11000, 11363, 11379 ilâ 11383, 14544, 14554, 14824, 14970 - 14971, 16893 - 16894, 17338, 18001 ilâ 18050, 18533, 19311, 21387, 21420-21421, 22937 ilâ 22939, 22945 ilâ 22949, 22981-22982, 26733, 28634-28635, 28638 ilâ28643, 28760 ilâ 28768, 28818, 28823, 28828-28829, 29009 ilâ 29018, 29650, 29702 ilâ 29710, 31157, 31179-31180, 31194-31195, 31198 ilâ 31201, 31207, 31211, 31228 ilâ 31231, 31234 ilâ 31236 31583, 31608, 34114-34115, 34768 ilâ 34800, 34851 ilâ 34870, 35101 ilâ 35125, 35264 ilâ 35275, 35760 ilâ 35768, 35770 ilâ 35775, 35780 ilâ 35790, 35801 ilâ 35806, 35814, 35820, 35823 ilâ 35828, 35832 ilâ 35838, 35856 ilâ 35860, 35865 ilâ 35869, 35872, 35892 ilâ 35895, 35898 ilâ 35900, 35903 ilâ 35913, 35929 ilâ 35940, 36306 ilâ 36337, 37753-37754, 37776 ilâ 37778, 38856 ilâ 38950, 39001 ilâ 39068, 39059 ilâ 39115, 39151 ilâ 39200, 39301 ilâ 39325, 39401 ilâ 39500, 39521 ilâ 39525, 39531 ilâ 39540, 39856 ilâ 39958, 39966 ilâ 39970, 40006-40007, 40011 ilâ 40050, 40085 ilâ 40097, 40098 ilâ 40100, 40126 ilâ 40175, 40185, 40251 ilâ 40283, 40442 ilâ 40451, 41274 ilâ 41283, 41458, 41799 ilâ 41866, 41869 ilâ 41880, 43513, 43595, 44645, 45856, 46007 ilâ 46084, 46235 ilâ 46250, 46262 ilâ 46265, 46326 ilâ 46350, 46394-46395, 46426 ilâ 46525, 46535, 46540, 46551 ilâ 46593, 51821-51822, 51954-51955, 51961 ilâ 51967, 52161-52162, 52463, 52657, 52693, 52705 ilâ 52708, 53040 ilâ 53042, 53051-53052, 53054, 53292 ilâ 53296, 53326 ilâ 53330, 53643 ilâ 53645, 53663 ilâ 53670, 53676 ilâ 53679, 53682 ilâ 53688, 53697, 53699-53700, 53726-53727, 53916, 54045 ilâ 54048, 54357, 54626, 54633 ilâ 54641, 54701 ilâ 54725, 54743 ilâ 54747, 54805, 56015 ilâ 56039, 57233 ilâ 57244, 57717, 57752, 57778 ilâ 57800, 61701 ilâ 61887, 64218, 66856 ilâ 66860, 69374, 69621 ilâ 69623, 72598 ilâ 72600, 72901 ilâ 72912, 73785 ilâ 73808, 78079, 78084, 78870 ilâ 78879, 79576 ilâ 79580, 80182 ilâ 80184, 81905-81906, 83741 ilâ 83745, 84739 ilâ 84743, 84746 ilâ 84748, 85823 ilâ 85829, 86206 ilâ 86210, 86362 ilâ 86367 86580 ilâ 86587, 86806 ilâ 86815, 86826 ilâ 86832, 90329 ilâ 90331, 94266-94267, 94379 ilâ 94388, 96989 ilâ 96991, 99001 ilâ 99050, 75688 ilâ 75787, 53631 ilâ 53634, 30[illegible] 4153 ilâ 4249, 4300, 4324, 4387, 6309 ilâ 6350, 6391 ilâ 6395, 6400, 6411 ilâ 6450, 6464, 6476 ilâ 6485, 21363, 21661 ilâ 21666, 21671, ilâ 21674 21999-22000, 22279 ilâ 22290, 22798, 23182 - 23183, 23191 - 23192, 24141, 24284-24285, 24886, 25118 ilâ 25120, 26335-26336, 26364, 26591, 26594, 26628, 27037, 27764 ilâ 27770, 27777, 27782 ilâ 27796, 27832 ilâ 27856, 27882 ilâ 27889, 28713, 29111 ilâ 29115, 29159 29326 ilâ 29329, 29343 ilâ 29346, 29390, 29392, 29486, 29559, 29592, 29768, 29791-29792, 30301-30302, 30454-30455 30706 ilâ 30715, 30913, 31066, 31130, 31191, 31262 ilâ 31267, 31530, 31870, 31950, 31956 ilâ 31958, 32390-32391, 32396, 32478, 32483, 32975 ilâ 32979, 33488 ilâ 33490, 34716, 34899, 35086 ilâ 35095, 35226, 35516 ilâ 35520, 35563, 35769, 35807 ilâ 35813, 36136 ilâ 36138, 36251, 36253 ilâ 36265, 36273 ilâ 36279, 36289, [illegible] 37750, 38956, 39284, 39979, 49076 ilâ 49084, 49624 - 49625, 49864 - 49865, 40532 ilâ 40535, 40618-40619, 41012, 41047-41048, 43768, 45870 ilâ 45873 46310 ilâ 46314, 46708, 47049, 47310, 47327 - 47328, 47851 ilâ 47856, 47876 ilâ 47885, 47978, 48016, 48087, 48126 ilâ 48130, 50701 ilâ 50705, 50716-50717, 50958 ilâ 50961, 51534 - 51535, 51701-51702, 51820, 62088 ilâ 62187, 11354 ilâ 11358, 11366, 11773 ilâ 11775, 11778 ilâ 11784, 11856 ilâ 11862, 12054, 12127, 12580, 12600, 12130, 17876 ilâ 17898, 18478-18479, 19001 ilâ 19024, 19033, 19404-19405, 1945[illegible], 19457 ilâ 19462, 19467 ilâ 19471, 19642 ilâ 19646, 20538, 21346, 21357, 46085 ilâ 46100, 46126 ilâ 46175, 46201 ilâ 46234, 62188 ilâ 62200, 73251 ilâ 73286, 75001 ilâ 75051, 75052 ilâ 75087, 75288 ilâ 75351, 75352 ilâ 75387, 99244 ilâ 99287, 73201 ilâ 73250, 75188 ilâ 75237, 75238 ilâ 75287, 75488 ilâ 75537, 75538 ilâ 75557, 61888 ilâ 62087).

Binaenaleyh mezkûr hisse senetlerinin Ticaret Kanununun 437 inci maddesi mucibince şirketin tediyatta bulunmaktan memnuiyetine [illegible] bu kararın teskere ile şirkete tebliğ ve iki gazete ile de ilânına karar verildi. (8784)

Akhisar Belediye Başkanlığından:

Akhisar belediyesi Elektrik santralının ihtiyacı olan cem'an Bedeli yedi lira yetmiş beş kuruş muhammen kıymetinde 8916 litre motorin 96 litre vakum, 231 litre dizel yağlar 1100 dane 25 lik 20 dane yüzlük ve 220 voltluk ampul, 10 dane 12 santimlik dublu te putrel ve iki metre murabbaı kilingirit, iki metre murabbaı amyant iki kilo iplik amyant beş Kğ. eyi cins metâl kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Istekli olanların 79 lira teminatı muvakkata ve kanunun lüzum gösterdiği evrak ile 14-3-935 tarihinde saat 15 şe kadar Akhisar Belediyesi Encümenine müracaatları ilân olunur. (1085) 1708

Umumi Neşriyat ve Yazı işleri müdürü Etem Izzet BF
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş.